

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Az országos magyar gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 20 korona, félévre 10 korona, negyedévre 5 korona.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület tulajdona.

Az egyesületi tanács felügyelete alatt:
Főszerkesztő és kiadási felelős: Forster Géza az OMGE. igazgatója.
Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az OMGE. szerkesztő-titkára.
Társaszerkesztő: Buday Barna az OMGE. titkára.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest (Köztelek), Üllői-út 25. szám.

Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

Ülésnapok a Köztelken.

1900. december 4-én d. e. 10 órakor. Tejtermelők Egyesületének igazgató-választmányi ülése.
" december 5-én d. u. 4 órakor. Egyesületi Tanács ülése.
" december 6-án d. u. 4 órakor. Lótenyésztési és díjlovaglást rendező bizottság ülése.
" december 7-én d. u. 4 órakor. Kivándorlás kezdetének tanulmányozására kiküldött bizottság ülése.
" december 14-én d. u. 4 órakor. Kodifikációs bizottság ülése.
" december 19-én d. u. 4 órakor. Állattenyésztési és állategészségügyi szakosztály ülése.
" december 20-án d. u. 4 órakor. Igazgató-választmány ülése.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
állattenyésztési és állategészségügyi
szakosztályának1900. évi december hó 19-én (szerdán) d. u.
4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Főtárgyak:

Katonai posztógyártás és a kétnyirettü gyapju (előadó: dr. Rodiczky Jenő).
Javaslat tenyészállatszallítási tarifák megváltoztatása tárgyában.
Sopronmegyei gazd. egyes. átirata kivitel marhavásár létesítése tárgyában.

Tormay Béla,
szako. elnök.

Meghívó

az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
lótenyésztési és díjlovaglást rendező
bizottságának1900. évi december hó 6-án (csütörtökön) d. u.
4 órakor a Köztelken tartandó ülésére.

Tárgyak:

Bizottsági elnök választása.
Kisorolt katonalovak tenyésztésbe vétele.
Javaslat kisebb földmivelő-gazdák lovai részére leendő csikótelep létesítése tárgyában.
Zoltán Elek ny. altábornagy javaslata díjlovaglási versenyekben, első díjat nyert lovak részére alapítandó külön díj tárgyában.
Intézkedés a jövő évi díjlovaglási versenyek rendezése ügyében.

Gr. Dessewffy Aurél s. k.,
bizottsági elnök.

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének V. rendes nagygyűlése.

(1900. november 26.)

Jelen voltak: Gróf Dessewffy Aurél elnöke alatt Bujanovics Sándor és Zselénski Róbert gróf alelnökök. A földmivelésügyi m. kir. miniszter képviselőjében nemeskéri Kiss Pál államtitkár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület részéről: dr. Baross János, Balázs Árpád, Blaske László, Bernát István, Buday Barna, Bujanovics Sándor, Cséry Lajos id., dr. Darányi Gyula, gr. Dessewffy Aurél, Forster Géza, Förster Aurél, Gaál Jenő, Galgóczy Károly, Géber Kornél, Hegedüs József, dr. Hutyra Ferencz, Ivánka Oszkár, Jeszenszky Pál, gróf Károlyi Sándor, Kirchner Lajos, Kodolányi Antal, Leitgeb Imre, Liphay Béla, Máday Izidor, Ordódy Pál, de Pottere Brunó, Rakovszky Ist-

ván, Révay Antal, Reusz Henrik, Siegler Gyula, Somssich Géza, Scitovszky János, Skublics József, Szabó Ferencz, szántói Szalay Géza, Szilassy Zoltán, Szőnyi Zsigmond, Tahy István, Varga János, Wilfing Nándor és Zselénski Róbert gróf.

Magyar Gazdatiszték és Erdőbirték Országos Egyesülete részéről: Fromm Antal, Nick Ede, Gressler Vilmos.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete részéről: Perczel Ferencz, Harsány Oszkár.

Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete részéről: Schlichter Izidor.

Magyar Mezőgazdasági Szesztermelők Országos Egyesülete részéről: Szevera Károly.

Aradmegyei g. e. részéről: Ifj. Kintzig János, Kokas, József, Laehne Hugó és Vásárhelyi László.

Abauj-Tornamegyei g. e. részéről: Bukaresti B. János, Jakabfalvy Kornél és Pallaghy Gyula.

Barsmegyei g. e. részéről: Rudnyánszky Titusz és Zongor János.

Békésmegyei g. e. részéről: Geiszt Gyula, Léderer Rudolf és Zlinszky István.

Borsodmegyei g. e. részéről: Melczér Gyula.

Csanádmegyei g. e. részéről: Tókey Jenő.

Debreceni g. e. részéről: Hutflesz Kázmér, Kerpely Kálmán és Rickl Antal.

Délvidéki földmivelők g. e. részéről: Blaskovich Ferencz és Frecot Menyhért dr.

Gömör-Kishontmegyei g. e. részéről: Farkas Ábrahám és Lakner László.

Fejérmegyei g. e. részéről: Koller Pál, br. Manndorf Géza és Truka József.

Györmegyei g. e. részéről: Milkovics Imre.

Jász-Nagy-Kun-Szolnokmegyei g. e. részéről: Kovács Albert.

Mosonmegyei g. e. részéről: Cserháti Sándor.

Nógrádmegyei g. e. részéről: Br. Buttler Ervin, dr. bocsári Mocsáry Sándor, Ruzinkó Antal.

a. Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. Albertmány u. 31

most juttat be: lőhere, licerna

s minden más vetőmagból példányt

s ezért mintajót ajánlatot kérek.

Mai számunk 20 oldal.

Nyitrai megyei g. e. részéről: Bárány Mihály, Császár Ignác, Császár Sándor, Emödy József, Engel Henrik, Etter Kálmán, Freund Gyula, Karsay Vilmos, Kubinyi Endre, Leidenfrost Károly, Markovics János, Mérey Lajos, Meskó Pál, Mezey Gyula, ojtics Horváth Dezső, Tully István, Zhorelló István.

Pozsonymegyei g. e. részéről: Baján László, Bartal Aurél, Berecz János, Boronkay László, dr. Csillag Gyula, Brolly Tivadar, Fantzler Gottfrid, Fridoczky Árpád, Gruner Lipót, Heim Gyula, Hirschmann Kristóf, Horváth Jenő, Klempa Bertalan, Kovács Lajos, Mayer Henrik, Otoeska Rezső, Ozmics Géza, Popper Géza, Rovara Frigyes, Sággy Gyula, Stiller Henrik, Szanek Dávid, Wurm Mátyás.

Sárosmegyei g. e. részéről: Fest Lajos.

Somogyi megyei g. e. részéről: Makfalvay Géza, Somssich Andor.

Szabolcsmegyei g. e. részéről: Propper Samu.

Szatmármegyei g. e. részéről: Szentpály Jenő.

Szilágymegyei g. e. részéről: Bideskuty György, Kéthely István.

Szolnok-Dobokamegyei g. e. részéről: Szemáry József.

Tolnamegyei g. e. részéről: Molnár József és Kovács Sebestyén Endre.

Ungy megyei g. e. részéről: Thuránszky Tivadar.

Veszprémmegyei g. e. részéről: Lintner Sándor, Rainprecht Antal.

Zala megyei g. e. részéről: Gruner Lajos, Hertelendy Ferencz.

Zemplénmegyei g. e. részéről: Baján Imre, Bernáth Béla, Dókus Ernő, Kun Frigyes.

Gróf Dessewffy Au. elnök: Tisztelt Nagygyűlés! Amidőn a szép számmal megjelent kiküldöttök üdvözlőm és az ülést megnyitóm, először is örömmel akarok kifejezést adni afelett, hogy nemeskéri Kiss Pál ur, földmivelségi államtitkár a földmivelségi miniszter ur képviseletében körünkben megjelent és őt itt melegen üdvözlöm. (Eljenzés.)

Örömmel óhajtok afelett is kifejezést adni, hogy ami Szövetségünk mindinkább megerősödik s ma már 49 tagja van. Nézetem szerint ami ügyeink előmozdításának egyik feltétele az, hogy a szövetségi tagok, a vidéki gazdasági egyesületek minket működésünkben támogatjanak és pártoljanak, mert csak így fogjuk elérhetni azt, hogy miután hivatalos érdekképviseletünk nincs, ezen társadalmi egyesülésünkben s évenkénti megjelenésünkben mutatjuk ki összetartozásunkat s általában ügyeink iránti érdeklődésünket.

Üdvözlöm az itt megjelent tag urakat és az ülést ezennel megnyitóm.

Mai jegyzőkönyvünk hitelesítésére felkérem *Galgóczy* Károly és *Oródy* Pál tagtársakat. És ezzel áterhetnének a napirendre.

Képviseletek bejelentése.

Rubinek Gyula a Szövetség titkára: bejelenti, hogy 49 szövetségi tag közül a mai nagygyűlésre 43 szövetségi tag jelentett be képviselőt 230 kiküldöttel. Nem képviselték magukat a Baranyamegyei, Debreczeni, Heves-, Komárom-, Maros-Torda- és Szabolcs-vármegyei gazdasági egyesületek.

Földmivelségi miniszter köszönő leirata.

Szövetség titkára: A szövetségi választmány a földmivelségi miniszter urhoz az őt ért megtámadtatásokból folyólag üdvözlő feliratot intézett, kifejezvéen bizalmát és elismerését a miniszter működése iránt. Ezen feliratunkra a földmivelségi miniszter leiratilag fejezi ki köszönetét.

Felolvassa a miniszter válaszát, mely lapunk mult számában egész terjedelmében közzé volt téve.

A nagygyűlés a miniszter meleghangú leiratát köszönettel veszi tudomásul és a le-

iratnak a szövetségi tagokkal való közlését határozta el.

Uj szövetségi tagok bejelentése és felvétele.

Szövetség titkára: A legutóbbi szövetségi nagygyűlés óta két új tag jelentkezett, u. m. a Gazdák Biztosító Szövetkezete 200 korona tagdíjjal és a Délvidéki Földmivelői Gazdasági Egyesülete szintén 200 korona tagdíjjal. Mindkét jelentkezett kéri az alapszabály szerű tagdíjilleték leszállítását. Az alapszabályok értelmében ugyanis a Gazdák Biztosító Szövetkezete 1000 koronát volna köteles fizetni, de tekintve, hogy csak most indult meg és a kezdet nehézségeivel küzd, tagdíjilletékét 200 koronában kéri megállapítani. A Délvidéki Földmivelői Gazdasági Egyesülete 500 korona tagdíjat volna köteles fizetni, de tekintve azt, hogy kiscgazda tagokkal rendelkezik s a tagdíj fejében csak 2 frtot szed tagjaitól, szintén csak 200 korona tagsági illeték megállapítását kéri. A végrehajtó-bizottság javasolja a két jelentkezett felvételét a Szövetség tagjai közé az általuk vállalt tagdíjilleték fizetése mellett.

A nagygyűlés a végrehajtó-bizottság javaslatához hozzájárul.

Jelentés a Szövetségi Iroda működéséről s a Szövetség évkönyvének bemutatása.

Szövetség titkára: A jelen szövetségi nagygyűlés alkalmából vagyunk azon szerencsés helyzetben, hogy egyik régi programpontunkat, melyet a Szövetség megalakulásakor maga elé kitűzött, megvalósíthattuk, amennyiben a jelen nagygyűlés elé voltunk bátrak a Szövetség első évkönyvét betervezni, amely már az első alkalommal is 42 gazdasági egyesület, illetve szövetségi tag mult évi működését tartalmazza. Ez a körülmény felment ezuttal attól is, hogy bővebben és részletesen vázoljam a szövetségi iroda mult évi működését. Miután az évkönyvben részletesen helyet foglal. Egyes dolgokat mégis szükségesnek tartok kiemelni, melyek a Szövetség mult évi működését különösen emlékeztetéssé teszik s amelyek a szövetségi irodát nagymértékben elfoglalták. Ilyen volt a szegedi kiállítás zárszámadása és a kiállítási munkálatok végleges lebonyolítása, mely a szövetségi irodát jelentékenyen igénybe vette. Ilyen volt a nagygyűlés határozatából kifolyólag a II. mezőgazdasági kiállítás munkálatainak előkészítése, illetve a hely megválasztása. De legfontosabb működése volt az a munkálat, amely a vámkérdésekkel kapcsolatosan a szövetségi iroda részéről végeztetett, a mely három hónapot vett igénybe, amikor az egész iroda a statisztikai adatok feldolgozásával volt elfoglalva. A szövetségi iroda a f. évben más igen jelentékeny lépést is tett a szellemi téren, nemcsak az évkönyvet hozta létre, amely nagyban közrehat arra, hogy a gazdasági egyesületeket a közös működés érdekében összehozza, hanem gondja volt arra is, hogy lehetővé tegye a gazdasági egyesületeknek a kisembereket maguk köré csoportosítani. Ennek úgy vélt megfelelni, hogy felszólította a szövetségi tagokat gazdakörök alakítására, s hogy ezt megkönnyítse, egyúttal lehetővé tette, hogy a gazdakörök tagjainak kedvezményes áron lapot juttasson a kezébe. Szerződést kötött a „Független Ujság” kiadójával, mely szerint a gazdakörök tagjai 3 koronáért e lapra előfizethetnek. Ezen hetenként 16 oldalon megjelenő lap oly kedvezmény, melynél nagyobbat semmi téren sem lehet nyújtani s alkalmas eszköz lesz arra, hogy a gazdasági egyesületek részéről felhasználva, gazdaköröket tényleg nagy számban létesíteni lehessen.

Ezek voltak vázlatosan előadva a Szövetség mult évi működésére vonatkozó adatok azon megjegyzésem kapcsán, hogy a részletek a Szövetségi évkönyvben foglaltatnak s amennyiben az „OMGE.” működésétől a Szövetség

működése el nem választható, — mert az „OMGE.” a végrehajtó közege a Szövetségnek — ezen két testület működése összeforrott és elválaszthatatlan, azért tartottuk szükségesnek a Szövetség évkönyvében lenyomatni az „OMGE.” működéséről szóló jelentést is.

Méltóztassék ezt tudomásul venni.

A szövetségi nagygyűlés a Szövetségi Iroda mult évi működéséről szóló jelentést tudomásul veszi.

Az 1899. évi zárszámadásainak bemutatása s a felmentvény megadása.

Szövetség titkára: az 1899. év zárszámadása a meghívóval kapcsolatosan számvizsgáló-bizottság jelentésével együtt megküldött a szövetségi tagoknak és a szövetségi tagok által kiküldött összes képviselőknél.

A bizottság ezen jelentéséből méltóztatnak látni, hogy a Szövetségnek ezidőszert 4600 korona 20 fillér vagyonmaradványa volna.

Nem mulaszthatom el a nagygyűlés figyelmét ráirányítani a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján is arra, hogy a szövetségi tagok egyrésze a csekély tagdíjat is igen nehezen és egyrésze egyáltalában nem fizeti, úgy hogy daczára az ismételt felszólításnak, egyes vármegyei gazdasági egyesületek, mint p. o. a Veszprém-, Nógrád- és Maros-Tordamegyei egyesületek eddig nemhogy nem fizettek, de a megkeresésekre egyáltalában nem is válaszoltak. Ugy, hogy szüksége merült fel a hátralékok beperlésének, vagy azok törlesztésének. Megjegyzem, hogy ezen egyesületek mindegyike olyan anyagi helyzetben van, hogy az önkényt magára vállalt tagdíjilletéket be is tudja fizetni. A Szövetség meglehetősen szerény anyagi eszközökkel dolgozik és én kötelességemnek tartom azt, hogy a nagygyűlésen megjelent képviselőket is különösen felhívjam arra, hogy saját egyesületeiknél közrehatni sziveskedjenek, hogy az egyesületek által elvállalt csekély tagdíjilletékek pontosan beszolgáltatassanak.

Dr. Csillag Gyula: A meghívóhoz csatolt költségvetésre nézve kér felvilágosítást. Eddig a Szövetség legfontosabb életnyilvánulása volt a szegedi kiállítás, melynek költségvetése a meghívóhoz van csatolva. A pénztárforgalmi kimutatás szerint 3885 korona 58 fillér hiány a Szövetség pénztárából fedezendő. Ezt a tételt szóló a Szövetség költségvetésében nem találta, van ugyan egy tétel szövetkezeti célokra, kérde, hogy ez összegből fedeztetik-e a hiány?

Gróf Dessewffy Aurél elnök: Ez a tárgyszerzőt későbbi pontjához tartozik.

Makfalvay Géza: Előadó jelentette, hogy a Szövetség kötelekébe tartozik három egyesület, mely a tagdíjat még nem fizette be és a megkeresésre sem felelt s olyforma indítványt terjesztett a közgyűlés elé, hogy ezek még egyszer felszólíttassanak és ha ezek még akkor sem tesznek eleget, töröltesse a tagok sorából. Szóló ily értelemben nem volna hajlandó az indítványt elfogadni, mert az alapszabályok kötelességévé teszik a tagoknak, hogy anyagi erejükhöz képest 100 korona tagdíjilletéket fizessenek. Azt indítványozza, hogy ragaszkodjon a nagygyűlés az alapszabályokhoz és amennyiben a fizetésnek eleget nem tesznek, per utján szoríttassanak köteleztségeik teljesítésére.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: Méltóztassék a végrehajtó-bizottságot utasítani, hogy szólítsa fel ezen egyesületeket újból és hogyha ennek sem volna eredménye, akkor térnének át a peres utra. (Helyeslés.)

A nagygyűlés Makfalvay Géza indítványát elfogadja s az 1899-dik évi zárszámadásokat a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján jóváhagyja a felállított költség- és jövedelem-számát elfogadja és helyben hagyja s a Szövetség végrehajtó-bizottságának, valamint az „OMGE.” igazgatójának és pénztárnokának a felmentvényt megadja.

Az 1901. évi költségvetés megállapítása.

Szövetség titkára: Az 1901. évi költség-előirányzat ugyancsak megküldött az összes szövetségi tagoknak és kiküldötteknek a nagygyűlés meghívójával együtt. Azóta a költség-előirányzat némi változást szenvedett, amennyiben a Fogaraszvármegyei gazdasági egyesület bejelentette, hogy a Szövetségnek tagja nem óhajt lenni. Ehhez teljesen joga van és így az egylet 20 koronás tagdíja törlesbe hozandó. Ezzel szemben a ma fölvevő Délvidéki Földművelők Gazdasági Egyesületének 200 korona tagdíja az előirányzatba felveendő s így a bevételi többlet 768 koronát tüntet fel. Dr. Csillag Gyula kérdését illetőleg, amely kapcsolatos a szegedi kiállítás zárszámadásával, van szerencsém jelenteni, hogy a zárszámadás az évkönyvben foglaltatik, mely szétküldött a szövetségi tagoknak s az eddigi eredmény azt mutatja, hogy 3384 korona és 58 fillér volna fedezendő. És azért nem vétetett fel a költség-előirányzatba, miután a jelen nagygyűlés hatáskörébe tartozik határozni ezen összeg fedezése tárgyában. A végrehajtó-bizottságnak erre nézve az a kérése, hogy ez vitessék át a Szövetség folyó számlájára, miután ez fedettet talál azon 4600 korona mult évről maradt vagyonban, ami nincs az előirányzatban s amelyet a számvizsgáló bizottság zárszámadási egyenlege kimutat.

A végrehajtó-bizottságnak tehát az a javaslata, hogy ez összeg, a Szövetség vagyonából s folyó bevételeiből fedeztessék és így ez összeg a folyó számlára vitessék át.

A nagygyűlés a végrehajtó bizottság javaslatához hozzájárul s a bemutatott 1900. évi költségvetést elfogadja és a kiállítás zárszámadásaira nézve a felmentést megadja.

Az 1901. évi program megállapítása.

Szövetség titkára: A Szövetségnek azon célja, hogy jövő működésére nézve egyöntetű program állapítsák meg, ezideig szerény óhaj maradt. Három évi időt igényelt az is, míg az egyleteket az évkönyv kiadására is meglehetősen nyerni. A tervszerű program lehetőségét ki is van zárva, miután a Szövetség nagyobb összegekkel nem rendelkezik s az egyöntetű program megállapítása csak akkor lesz lehető, ha a kapcsolat az egyesületek között szorosabb lesz. Most előkészület alatt állanak a gazdasági előadások, amelyek a jövőben több helyen fognak tartatni, mint a mult években, előkészület alatt áll a pozsonyi kiállítás, melyre nézve későbbben lesznek bátor előterjesztésekkel élni, ugyancsak előkészület tárgyát képezi egy a Liptómezei Gazdasági Egyesülettel karöltve rendezendő gépverseny. Egyébként is azonban, amint valamely kívánalom nyilatkozik meg a szövetségi tagok részéről, az iroda kötelességének tartja, hogy az illetők által felvetett eszmét felkarolja s a közös akcióhoz töle telhetőleg hozzájáruljon.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: Az 1901. évi működési programhoz fűz propeozíciót. Nézete szerint igen fontos munkát volt, amit a szövetségi iroda készített a mult évben a jövő vámtarifája ügyében. Ezen statisztikai adatok gyűjtése csak 1898-ig terjedt ki s szóló kívánatosnak tartja, hogy az 1899 évi adatok is összegyűjtessenek, mert ez adatok tudományos becscsel fognak birni a jövőben.

A szövetségi nagygyűlés az 1901. évi működési programot elfogadja és egyuttal hozzájárul elnök azon javaslatához, hogy a vámtarifa ügyében gyűjtött adatok az 1899. évre is kiegészíttessenek a szövetségi iroda által.

II. mezőgazdasági országos kiállítás.

Szövetség titkára: A május hó 6-iki nagygyűlés, támaszkodva a Szegeden elért sikerekre, elhatározta, hogy 1902-ben II. mezőgazdasági kiállítást fog rendezni s egyuttal

felhatalmazta az elnökséget, hogy puhatóldozzon a vidéki városok közül, melyek volnának hajlandók a megfelelő támogatásban részesíteni a Szövetség ezen kezdeményezését s melyek volnának hajlandók a rendezésben erkölcsi és anyagi támogatás útján résztvenni. Örvendetesen jelenthetem, hogy alighogy közlést tettem a határozat, már is két város jelentkezett, még pedig Pozsony és Miskolcz. E városokkal a tárgyalások a dolog természetének megfelelőleg bizalmasan folytak, mert nem lehetett szándéka a Szövetségnek, hogy az egyik város ajánlatával a másikra nyomást gyakoroljon, hanem az ajánlatok mérlegelésével spontán kellett határozni az egyik vagy másik mellett. Az összes körülmények és tárgyalások arról győzték meg az elnökséget, hogy az 1902-ben rendezendő mezőgazdasági országos kiállítás helyül a két versengő város közül Pozsony városa az alkalmasabb és ez értelemben teszünk a mai szövetségi nagygyűlésnek előterjesztést. Bátor vagyok jelezni, hogy a Szövetség ezen kezdeményezése Pozsony városa részéről a legmelegebb támogatással és rokonszenvvel kíséretelt. Pozsony város törvényhatósága 20,000 korona összeggel járul a rendezési költséghez, míg az ottani gazdasági egyesület 10,000 koronával s a megyei törvényhatóság is igéri, hogy ugy anyagilag, mint erkölcsileg a lehető mértékben fogja támogatni a kiállítást. De maga a város az elszállásolással járó összes teendőket magára vállalja, már pedig a zárszámadásokból és jelentésekből méltóztatnak tudomással birni, hogy a szegedi kiállításnál éppen ez okozta a deficitet, mert 7500 frt költséggel járt az elszállásolás. Ez mindenesetre oly jelentékeny tényező, amely nagyban engedi remélni, hogy a kiállítás anyagi sikerrel fog járn. De tovább menve, Pozsony város a kiállítás területére bevezeti a vízvezeték s a villamoserőt a világítás s a gépek működéséhez ugyanezt önköltségen szolgáltatja s egyébként is a város részéről oly előzékenységgel találkozik a Szövetség, amely amellel szól, hogy a szövetségi nagygyűlés örömmel vegye tudomásul Pozsony város készségét és egyhangulag elhatározza, hogy ott fogja rendezni a II. mezőgazdasági országos kiállítást. Amennyiben ehhez méltóztatnak hozzájárulni, akkor a kapcsolatos teendők merülnek fel, melyekre nézve a szövetségi nagygyűlés elhatározását kell provokálni. Bátor vagyok tehát határozati javaslatot erre nézve felolvasni.

Gróf Dessewffy Aurél elnök kérdi, vajjon kíván-e a tárgyhoz valaki általánosságban szólni, mielőtt a határozati javaslat pontonkénti tárgyaláshoz fogna a nagygyűlés.

Lakner László: Tisztelt Nagygyűlés! A Pozsonyban tartandó kiállításnak eddig csupán az anyagi oldalait hallottuk s ezek szerint az anyagi oldalak fényesen meg volnának oldva, de még eddig valahány kiállítás tartatott, ennek a költség-előirányzata mindig nyereséggel zárult, de mégis a végén a kiállítás deficittel járt. A kiállításnak pedig szerény nézetem szerint nem csupán az a célja, hogy anyagi haszonnal, vagy deficit nélkül záruljon, de annak kulturális missziót is kell teljesítenie, tehát nézetem szerint mérlegelni kellene azt is, hogy melyik városban teljesítene ezen kiállítás nagyobb kulturális missziót.

Ugy gondolom, hogy Pozsony város és vidéke sokkal magasabb fokán áll a kultúrának és civilizációnak, mint az ország keletén fekvő Miskolcz és vidéke. Azt kérem figyelembevenni a két város ajánlata elbírálásánál.

Sághy Gyula: Előttem szóló arra a konkluzióra jutott, hogy a mérleg Pozsonyval szemben Miskolcz javára esik. Én az ő buzgalomát és Miskolcz kulturális misszióját mérlelem és ha a legközelebbi gazdasági kiállítás Pozsonyban tartatik is, ezzel nincs elvetve a későbbi lehetőség, hogy ily kiállítás Miskolczon is rendeztessék, amit én annak

idején szívesen fogok támogatni. Kérem a borsodmegyei tagtársakat, ezuttal bennünket támogatni. Elismerem, hogy pusztán az anyagi kérdés egy kiállításnál nem lehet döntő, de másrésztől figyelembe kell venni azt is, hogy a Szövetség szerény anyagi viszonyai mellett nem lehet pusztán a kiállítás rendezésénél a Szövetségre támaszkodni és az előadói előterjesztésből valószínű, hogy ezen kiállítás nem fog deficittel végződni. Ez lényeges momentum, de a gazdasági kiállítás nemcsak kulturális, de összes gazdasági jelentőségét is figyelembe kell vennünk és azt gondolom, hogy ép most, amidőn a külföldi vámszerződések megújítása előtt is állunk, érdekünkben áll, hogy az ország ily határszéli városában tartassék a kiállítás, ahol a külföld könnyebben megtekintheti, mert érdekünkben van, hogy az ily gazdasági kiállításokkal a külföldi érdeklődését is magunkra vonjuk és tekintettel arra, hogy 1902-ben indul meg a vámszerződés tárgyalása, ez hatalmas indok arra, hogy e kiállítás 1902-ben Pozsonyban tartassék meg.

Horváth Jenő: Tisztelt Szövetségi Nagygyűlés! Amikor a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége programul tűzte ki magának, az ország nagyobb vidéki gócpontjaiban kiállításokat rendezni, akkor szem előtt tartotta azt is, hogy különösen az első időkben oly helyen rendezze a kiállításokat, ahol azok bizonyos haszonnal is kecsegtetnek s amely jövedelem, vagy haszomból hivatott magának a Szövetség egy alapot képezni, amely arra szolgál, hogy majd a későbbi időkben oly helyen is kiállítást rendezni tudjon, ahol a kiállítás jövedelemmel nem kecsegtethet. Tudjuk, hogy a szegedi kiállítás mint első kiállítás a lehető legnagyobb sikerrel járt, és ennek a sikernek dacára mégis bizonyos deficitet mutatott fel. Ezután a Szövetségnek kiváló gondot kell fordítania arra, hogy a második kiállítást oly helyen rendezze, hol nem lehet kiállítás deficitre, mert ha ezentul is deficit lenne, akkor a Szövetség nem volna abban a helyzetben, hogy ily kiállításokat rendezzen. Én pedig, szemben Lakner László kollegám véleményével, azt tartom, hogy ily sikerrel feltétlenül kecsegtet a pozsonyi kiállítás. A hirlapok révén méltóztatnak tudomást szerezni arról, hogy a Pozsony-megyei Gazdasági Egyesület mult hó folyamán hat napra terjedő gyűmölcskiállítást rendezett s ezen kiállítás hat nap alatt 7000 korona tiszta jövedelmet eredményezett.

Hogyha ezt tekintetbe vesszük s ezen dologgal feltétlenül számolni kell, úgy Pozsony mellett ezidőszert más város szóba sem jöhet.

Emödy József: Teljesen meghajlik előtte szóló érve előtt s teljesen meggyőződött szóló is arról, hogy a legközelebbi jövőben rendezendő kiállítás helye másutt nem lehet mint Pozsonyban. Szólónak aggályai vannak mégis az időpontra nézve. Utal arra, hogy az ily kiállítás szervezése mily óriási munkát igényel s szerinte itt erre nézve az idő csekély, a másik indoka az, hogy köztudomás szerint 1901-ben lesznek a képviselőválasztások. A harmadik indok, hogy bármily fényesek is a dolog anyagi oldaláról felhozott kilátások, szóló azonban még nem látott kiállítást deficit nélkül s másrészt, mivel a Szövetség anyagi erejét még mindig sújtja a szegedi kiállítás deficitje, szóló ezt nem mint indítványt, hanem mint megvitandó kérdést veti fel, vajjon nem volna-e célszerű a kiállítás terminusát 1903-ra elodázni.

Bartal Aurél: Előttem szóló által felvetett kérdésben a vita ma már meddő, mert a tavaszi nagygyűlés kimondta határozatképpen, hogy a kiállítás 1902-ben fog megtartatni.

Itt a vita csak a fölött folyhat, hogy hol tartassék meg, Pozsonyban-e, vagy más helyütt. Azt méltóztatnak mondani, hogy kiállítás nincs deficit nélkül s így a pozsonyi kiállítás is számíthatunk deficitre. Ezt előre jósolni nem lehet, de ha valószínűséggel számíthatunk,

akkor Pozsony az egyedüli hely, ahol remélhetjük, hogy deficit nem lesz. Pozsony mellett még egy körülmény szól. A szegedi kiállítás Magyarország extenzív viszonyait tüntette fel gazdasági téren, míg a pozsonyi az intenzív nyugati részek kiállítása lesz, amely oly érdeklődést fog kelteni, hogy nemcsak Magyarországról, de a lajthántuli tartományokból óriási nagy látogatottságra számíthatunk. Ha azt vesszük tekintetbe, hogy kulturális missziót teljesítsen egy kiállítás, azt hiszem Pozsony ugyanezt a missziót teljesíti, az ország más részében. Kérem az 1902. évben rendezendő mezőgazdasági országos kiállítás helyül Pozsony városát elfogadni.

Szövetség titkára: Örömmel konstatálja az érdeklődést, amely minden oldalról ezen kérdés iránt megnyilatkozik s a nagygyűlés csak elismeréssel adózhatik annak, ki egy más vidéket pártol, mert ez megnyugtató arra nézve, hogyha a jövőben ily újabb kiállítás rendezésének szükségessége felmerül, akkor az illetők hasonló érdeklődést fognak tanúsítani az irányban, hogy az illető város mellett magukat exponálják és amellet foglaljanak állást. Igen sok pro és kontra adatot lehet felhozni s ez igazolja azt, hogy az ily kérdés megvitatása a plenumra nem tartozhatik, ép azért terjesztettük elő, hogy az elnökség szerepe be az információkat. Méltóztassék teljesen megnyugodni abban, hogy az elnökség részéről a legnagyobb körültekintéssel történt a választás és remény van arra nézve, hogy a kiállítás nem fog deficittel záródni. Bár helyesen jegyezte meg Emődy, hogy előre ezt nem lehet látni, mert hisz Szegeden is biztosan reméltük, hogy nem lesz deficit.

Ami az elhalasztást illeti, ez tárgytalan, a tavaszi nagygyűlés e tekintetben már határozott, de megnyugtatóan azon kijelentést tehetem, hogy a rendező-bizottságnak, amennyiben 1902-ben rossz termés állana be, módjában lesz elhalasztani a kiállítást. Ámbár az ország ezen vidékére nézve egy gyenge, vagy közepes termés nem bír jelentőséggel, úgy mint Szeged vidékére. A kiállítás megtartásától még két év választ el, tehát elegendő idő van annak előkészítésére, mert tudjuk, hogy a szegedi kiállítást jóformán fél év alatt készítettük elő s így remény van arra, hogy a helyi érdekeltek támogatása mellett sokkal nagyobb sikereket fogunk elérni a kiállítás nagysága és tartalma tekintetében, mert Pozsonyban a rendezni szokott kiállítások különben is mindig nagy sikerrel jártak a multban, hogy példát említsék, épp a szegedi kiállítás idején rendeztek Pozsonyban egy helyi ipari kiállítást, melynek 130.000 látogatója volt míg a szegedi kiállításnak csak 78.000 látogatója volt.

Ezután felolvassa előadó a határozati javaslatot, mely alábbi szöveggel fogadtatott el:

Kimondja a szövetségi nagygyűlés, hogy:

1. A terbevelt II. mezőgazdasági országos kiállítást 1902. év őszén Pozsony szab. kir. városban rendezzi.

2. Felkéri az elnökséget, hogy a kiállítás védnöksége tárgyában szükséges lépéseket idejében megtegye.

3. Utasítja a végrehajtó-bizottságot, hogy az I. szövetségi nagygyűlés által jóváhagyott kiállítási szabályzat rendelkezése értelmében a kiállítás rendező-bizottságát megalakítsa.

4. A kiállítás megtartására vonatkozó határozat közlése mellett feliratilag kérendő fel a földművelésügyi miniszter a kiállítás anyagi támogatására, úgy a rendezési költségekhez való hozzájárulás, mint díjak adományozása és a kiállítás körül buzgólkodó állami szakközvegek uti és napi költségei fedezésének saját tárczája terhére való elvállalására.

5. A kiállítás rendező-bizottsága a földművelésügyi miniszteri válasz beérkezéssel részletes költségvetést terjesszen jóváhagyás végett a Szövetség végrehajtó-bizottsága elé,

azonban addig is az elkerülhetlenül szükséges intézkedéseket tegye meg.

6. A földművelésügyi miniszter felirat útján kérendő fel, hogy a kiállítási körzetbe eső vármegyék törvényhatóságait leiratilag megkeresni s a pozsonyi kiállítás ügyét figyelemükbe ajánlani s támogatásukat kikérni sziveskedjék.

7. Jelen ülésből folyólag felkérendők Pozsony, Nyitra, Trencsén, Bars, Hont, Esztergom, Komárom, Győr, Fejér, Moson, Sopron, Vas, Veszprém és Zala vármegyék gazdasági egyesületei, hogy a kiállítás rendezésében részt vegyenek, s ennek megfelelőleg önálló rendező bizottságot alakítsanak, amely egy taggal a központi rendező-bizottságban képviseltetné magát.

8. Ugyanezen vármegyék törvényhatóságai a Szövetség részéről is megkeresendők a tekintetben, hogy a megyei gazdasági egyesületek által alakítandó kiállítási bizottságok működését megfelelő anyagi támogatás nyújtásával elősegítsék.

9. Felkérendő a pozsonyi kereskedelmi és iparkamara, hogy a kiállítás mezőgazdasági házi- és népiipari osztályának önálló rendezését magára vállalni sziveskedjék.

A Szövetség segélyezése.

Szövetség titkára előrerjeszti, hogy a földművelésügyi miniszter ur 1900. évre 4000 korona segélyt engedélyezett a Szövetség részére (Eljenzés). Midőn ezt a nagygyűlés köszönettel veszi tudomásul s köszönő feliratot intéz a miniszterhez, ehhez azt a kérelmét füzi, hogy a jövőben is rendszeres segélyben részesítse a földművelésügyi miniszter a Szövetséget.

A nagygyűlés ily értelemben határoz.

Nógrád-, Arad-, Bihar- és Nyitravármegyei gazdasági egyesületek indítványa a börze-reform tárgyában.

Zselénski Róbert gróf: Tisztelt Szövetségi Nagygyűlés!

Nógrád vármegye gazdasági egyesületének igazgató választmánya azt kéri 1900. júl. 28 án tartott ülésében, hogy „buzapiacszainkon határidőüzletet csak belföldi buzára lehessen kötni.”

Bihar vármegye gazdasági egyesülete 1900. szept. 19 én tartott igazgató-választmányi gyűlésén egy fölratot szerkesztett, melyben azt mondja, hogy „nem kívánja a budapesti piac nemzetközi jellegét csorbítani... de feltétlenül szükségesnek tartja azt, hogy azon üzleti körök, melyek a magyar buza értékesítésével foglalkoznak... fedezési üzleteiket belföldi buzában köthessék s csak oly typut szállíthassanak, illetőleg tartozzanak átvenni, melyek készáru üzletük természetével összhangban áll s abba nehézség nélkül beilleszthető. Ezen magyar typusra nézve is megmaradhatna a 76 kilogramm minimális súly gyanánt, de azon hozzáadás-sal, hogy amennyiben az átadó, magasabb minőség-súlylyal bíró terményt szállít minden kilogramm fajsúlytöbblet után megfelelő bonifikációt igényelhesse.”

Aradvármegye gazdasági egyesületének igazgató-választmánya, 1900 szept. 29-én úgy nyilatkozik, hogy elfogadja ugyan a Biharvármegyei gazdasági egyesület szerény javaslatát, de azt ajánlja, hogy — hangsúlyozva azt — miszerint mennyire kevésbé fog enyhíteni a fedezetlen határidőüzleti játék vesztes következményein a kért két reform, követeljük a fedezetlen határidőüzleti játéknak teljes eltírtását gabonaneműekben és örleményekben, kérve azt is, hogy a tiltalom egy poenális sankcióval látassék el.

Nyitravármegye gazdasági egyesülete, 1900 okt. 14-én tartott igazgató-választmányi gyűlésén „nem támogatja a biharvármegyei társegyesületnek... kérvényét... mert a helyzet megítélésénél már kiindul pontja, a

fedezetlen határidőüzlet fontartása is téves s ennelfogva a következtetések és az ezeket tá aogató indokok is tarthatlanok.”

A Sárosvármegyei gazdasági egyesület, november hó 14-én tartott igazgató-választmányi gyűlésén szintén rosszalja a Biharvármegyei gazdasági egyesületnek indítványát és az Aradi gazdasági egyesület fölratához hasonló végzést hoz.

Ép úgy nyilatkozik Bars vármegye gazdasági egyesülete, 1900 november hó 11-én tartott közgyűlésén.

Ezekből láthatjuk, hogy a legközelebb elhangzott 6 nyilatkozat közül, a biharvármegyei a gabonatörsdét partialisan reformálni óhajtja ugyan, de oly módon, mely sem a szövetségi nagygyűlések eddigi nézetével, sem a mostanáig tartott gazdaszövetségi gyűléseken kifejezett óhajokkal, sem az előbb idézett öt gazdasági egyesület nyilatkozatával össze nem egyeztethető.

Köztudomásu tény, hogy a Biharvármegyei gazdasági egyesület fölratát Tisza István gróf fogalmazta.

Érdekes tehát megtudni, hogy eddig mikép nyilatkozott a szóban forgó fölrat szerkesztője a fedezetlen határidőüzlet tárgyában.

Tisza István gróf a törsde tanácskozányon azt mondta: „Előttem szólt t. barátommal egyetérték abban, hogy ránk gazdákra nézve ez a legfontosabb kérdés az összes kitűzött kérdések között, de ezzel a kijelentéssel előadtam mindent, miben gróf Zselénskivel megegyezem.”

Tovább folytatva, beszéde végén a következőket mondta: „Méltóztassanak megbocsájtani, hogy ilyen soká vettem igénybe szives türelmüket; már most igazán befejezhetem felszólalásomat. En azt hiszem, hogy egyenesen a gazdák szempontjából ítélve meg a dolgot, először is a határidőüzlet abszolote nem hathat rendszeresen sem lefelé, sem felfelé tendenciózusan az áralakulásra; másodsor a határidőüzlet nélkülözhetlen fegyver minden modern gazda kezében arra, hogy saját természetét czélszerűen értékesítse; harmadszor a határidőüzlet sine qua non arra, hogy szolid gabonakereskedés legyen, arra, hogy valódi gabonakereskedővel álljunk szembe és ne spekulánssal és ebből a szempontból épen a gazdára nézve valósággal öngyilkosságnak tartanám a határidőüzlet megrendszabályozását.”

A Biharvármegyei gazdasági egyesület fölratában pedig, egy hosszú kárhoztató praeambulom után azt olvasom: „Ha már most a budapesti gabonatörsde szabványait s az ezek alapján kifejlődött viszonyokat ezen szempontból vesszük bírlat alá, nem térhetünk ki a helyzet tarthatatlan voltának beismerése elől.”

Tehát teljesen tévesek a fölratnak bevezető mondatai, melyek így szólnak: „Ha azon mozgalmat figyelemmel kísérjük, mely főleg mezőgazdasági körökből kiindulva, a budapesti gabonauzlet reformálására irányul, bizonyos fordulatot fogunk abban észrevehetni. Mig ugyanis, kezdetben, az egész határidőüzletnek eltörlése állott előtérben, addig a legújabb reformtörekvések a határidőüzlet megtartása mellett az erre vonatkozó részletes dispositiók átalakítását tűzik ki czéljokul.”

Ha tehát valakinek nézete változason ment keresztül, ez a valaki nem más, mint Tisza István gróf, mert a gazdaközvélemény úgy Kaposvárt mint Nyitrán, úgy Aradon mint Budapesten és Kassán egyre egyhangulag hozzájárult conclusiomhoz, Aradon pedig, nemcsak a gazdaközönség, de még előkelő iparosok és kereskedők is helyeselték érvelésemet, mely abból állott és most is abból áll, hogy azon nyers termények árképződése, melyekben fedezetlen határidőüzleti játék üzetik, mint a gyapot, gyapju, kávé, gabona és számtalan más czikk, csak akkor fog ismét normálissá válni,

ha a fedezetlen határidőüzleti játék ezen tárgyakban lehetetlenné tétetett.

A Bihar megyei Gazdasági Egyesületnek fölrata azt kívánja, mint már említettem, hogy a budapesti tőzsdén a fedezetlen határidőüzleti eladások és vételök nemcsak internacionális, hanem magyar buzában is eszközölhetők legyenek és hogy szállítás esetében, a szokványnál jobb minőség bonifikációban részesüljön.

Ha a Bihar megyei Gazdasági Egyesület reálított volna a Nógrád megyei Gazdasági Egyesület álláspontjára és azt kérte volna, hogy gabona-tőzsdéken, fedezetlen határidő-üzletet kizárólag csakis belföldi buzában lehessen üzni, akkor ez egy megfontolást érdemlő proposíció lett volna.

A követelés azonban, amint formulázva lett, alig fog a jelenlegi tarthatatlan helyzeten változtatni és majdnem ott leszünk a kért reform után a hol jelenleg vagyunk.

Visszatérve a Bihar megyei Gazdasági Egyesület fölratára, azt az észrevételt kell, hogy tegyem, hogy abban egyre összezavaratták a határidő-üzletet a fedezetlen határidő-üzleti játékkal. Ebből olyan konfúzió származik, melyből alig lehet kibontakozni. A határidő-üzlet, vagy szállítási üzlet ellen sohasem emeltünk szót, tehát erről kár beszélni és az eszmék tisztázását lehetetlenné teszi az, ki e kérdést fejtegetve, nem különböztet határidő-üzletet és fedezetlen határidő-üzletit játék között.

Azt mondja továbbá a felirat, hogy a buzaárak aratás után leszállanak, tavasszal pedig aránytalanul emelkednek, a gazda pedig kénytelen eladni buzáját ősszel s tavaszkor, a drágaság csak a gabonauszorásoknak kedvező.

Ennek épen ellenkezője áll. Mielőtt internacionálissá vált volna a fedezetlen határidő-üzlet, akkor igenis, rendszerint drágább volt a gabona tavaszkor, mint őszkor. Mióta azonban az egész gabona-forgalom a fedezetlen határidő-üzlet játék lidércnyomása alatt áll, azóta, ha nem alakul valahol tavaszkor egy ring, vagy korner, mely támaszkodva az olcsó árak szűle árúhiányra, az árakat rövid időre fölveri, olcsóbb a gabona tavasszal, mint ősszel.

Azt mondja a fölrat, hogy „a határidő-üzlet a szolid kereskedő abba a helyzetbe hozta, hogy a későbbi eladásra vett buzát az áringadozás kockázata ellenében költségmentesen biztosíthatja.”

Erre az a megjegyzésem, hogy költségmentes biztosítás nem létezik. Valakinek a biztosítási költségeket okvetlen meg kell fizetnie és ez esetben az a valaki nem más, mint a fedezetlen határidő-üzletit játékkal ellátott tőzsdékre csábított tömeg.

Mondhatom szép és erkölcsös alapon nyugvó egy biztosítás!

Az, akit a fölrat szerkesztője gabona-uzsorásnak nevez, nem más, mint egy tisztesség gabonakereskedő, ki vesz, raktároz és elad árut és nem gyárt papiros-buzát, az pedig, kit szolid kereskedőnek hív, nem más, mint egy olyan egyén, ki a kereskedői minősítéssel fedí valói üzletét, mely abból áll, hogy egy játékház révén fillereitől megkönynyíti az odacsábított nagyközönséget, a vett kész buzát pedig legtöbb esetben csak eszközül használja föl a játék sikere érdekében.

Ugyanis, ha csakis hazai buzában lehetne a budapesti tőzsdén fedezetlen eladásokat és vételöket eszközölni, akkor igen hamar megszűnnek a papiros-buza korlátlan kínálása, mert a legelső magyar buzában ring, rövid időn belül megtanítaná a contreminet, az arbitrageuröket arra, hogy ha gyakorlatilag véve, korlátlan az internacionális szokvány-buza tömege, igen korlátolt a magyar buzának játékra használható mennyisége.

Magamat röviden kifejezve, ha, amint azt a Nógrád megyei Gazdasági Egyesület kérte, a

budapesti gabona-tőzsdén csakis magyar buzában lehetne fedezetlen üzleteket kötni, akkor, minden valószínűség szerint, előbb-utóbb megszűnnék a mondott tőzsdén a fedezetlen határidőüzletit játék buzában.

De ha, mint azt a Bihar megyei Gazdasági Egyesület kívánja, a jelenlegi állapot fönrtartatik, azzal a különbséggel, hogy ezentul magyar buzában is fog folyhatni a játék, ezzel azt fogjuk elérni, hogy a magyar papiros-buzának értéke névlegesen jegyeztetni fog ugyan, hogy továbbá egy pár kedvezményezett egyén fog talán ilyen papiros-buzára eladót találni, de a gabona-tőzsdén játszóknak legnagyobb része magyar papiros buzára szert nem fog tehetni, mert abban az áruban igen korlátolt lesz a kínálat és ezek ezentul is internacionális buzában fognak játszani, a buzaáralakulás legnagyobb kárára.

Ami pedig a többlétsúly után járó bonificatiót illeti, tudtommal, eddig is minden elővigyázó gazda ezzel a kikötéssel adta el előre eladott termését és az ilyen eladás egy fedezett határidőüzletet képezvén, nem tárgya annak a kérdésnek, melyet jelenleg pertractálunk.

Ezek után van szerencsém a szövetségi nagygyűlésnek a következő határozati javaslatot benyújtani és elfogadásra ajánlani:

Kimondja a szövetségi nagygyűlés, hogy:

1. Teljesen osztozik a Bihar megyei gazdasági egyesületnek a tőzsdeszabályok részleges módosítása tárgyában a képviselőházhoz intézett memorandumának azon kijelentéseiben, mely szerint a tőzsdén folyó fedezetlen határidőüzlet folytán a mai helyzet tarthatatlan s törvényes intézkedések szüksége fennforog, ebből folyólag

2. bár a memorandum azon javaslatait, hogy: „a) a budapesti tőzsdén a magyar buza usance typus állapíttassék meg, b) hogy amennyiben az átadó magasabb minőségi súlylyal bíró terményt szállít, megfelelő bonifikációt igényelhesse. A nagygyűlés elfogadja ugyan, de az intézkedések életbeletetésétől a memorandumban is helyesen vázolt s a tőzsdéi üzlet körében tapasztalható bajok orvoslását nem várja hanem

3. támaszkodva saját régi, valamint újában a Nógrád-, Arad-, Nyitra-, Bars-, Sáros-, Somogy-, Pozsony- és Zala megyei Gazdasági Egyesületek által elfoglalt álláspontra, feliratilag kéri fel az összkormányt és képviselőházat, hogy a III. szövetségi nagygyűlésnek a tőzsdé reformja tárgyában hozott határozatát érvényesítse.

Gróf Károlyi Sándor: Zselénski Róbert gróf által benyújtott határozati javaslatához szabadon nekem is némely észrevételt tenni. Én apreciólom azon irányát tisztelt javaslattevő barátomnak Zselénskinek, hogy a lehetőség együtt működésre hajlandónak mutatkozik, amidőn a gróf Tisza István-féle pontokból a mai határozati javaslatban felhozott két pontot elfogadásra ajánlja, mégis maga is nem tud ellentállani annak, hogy ezen két pontot éles kritika alá ne vegye, sőt a határozati javaslatában kimondja azt, hogy e két pont tulajdonképen nem szükséges, mert mult évi határozatunk mást mond. Gróf Tisza István két pontja közül az egyik azt mondja, hogy: a többlétsúly bonifikálandó. Ez a fedezett határidőüzletre vonatkozó dolog, ez nem a fedezetlen üzletnél fordul elő, mert a fedezetlen határidőüzletnél nem szoktunk rendszeren szállítani, csak a differenciát kifizetni, tehát Tisza István gróf ezen kitétele egy pleonazmus. Ha én eladok buzát, amely nincs learatva, akkor kikötöm, hogy mennél súlyosabb, annál többet kapok azért. Ez valami ezen határozati javaslatban, ami nem új, mert megvan. A másik része a dolognak s ez igen fontos: a határozati javaslat azon második posztulátuma, hogy magyar buzát kell nekik szállítani a fedezetlen határidőüzletben. Ez egy felette jó dolog, de attól függ, hogy hogyan

interpretálják azok a tisztelt urak a tőzsdén. Ma másként interpretálják.

Tényleg van magyar és internacionális határidő-üzlet, tehát kétféle játék folyik jelenleg a börzén, magyar és internacionális. Megjegyése, hogy magyar buzában határidő-üzletit játék alig folyik a tőzsdén, ellenben internacionális buzában igen is folyik és ennek nagyon természetes oka van. Ha határidőüzletben folyik a játék az mindig oly nagy tömegű áruban szokott történni, amelyeknek mennyisége majdnem korlátlan. De az a buza, amely Magyarországon terem és létezik, az nagyon korlátolt mennyiségű s a végén hamar bekövetkeznék az, amit tisztelt barátunk az al-elnök ur jelez is, hogy egy ring alakulna, mely az egész készletet lefoglalná és megsemmisítené a kontreminet. Ez állana elő a határidőüzletnél, hogyha tisztán csak magyar határidőüzlet léteznék. Tehát ki kellene mondani azt, hogy internacionális buzában magyarban fedezetlen határidőüzletet kötni nem szabad, legfeljebb csak magyart, de ez esetben a határidőüzlet mai alakjából teljesen kivételkötlenék. Akkor minek gróf Tisza István két tételét elfogadni, mikor az első, mely a többlétsúlyra vonatkozik, már évek óta szokásban van és semmi köze a fedezetlen határidő-üzlethez, a másik pedig, a fedezetlen határidő-üzletit játék megtiltása nélkül, hasznavehetetlen. Helyesebb tehát, hogy gróf Tisza István javaslatait nem fogadjuk el és ehelyett egyszerűen megmaradunk régi álláspontunknál. Lényegére gróf Zselénski Róbert határozati javaslata ép oly merev, mint amit én proponálok, csak az a különbség a kettő között, hogy az ő javaslata simulékonyabb.

En magam is helyeslem, hogy a társ-egyesületekkel iparkodjunk simán és mindenél nélkül vitázni, de azért mégis bátorokodom javasolni, hogy a határozati javaslat oda módosíttassék, hogy kifejezésre jusson, miszerint mi a mult évi álláspontunk mellett maradunk meg, és attól el nem térünk.

Gróf Zselénski Róbert: Hozzájárul gróf Károlyi Sándor módosításához.

Sághy Gyula: Oszítja ugyanazon aggályokat, melyeket előtte szólók felhoztak, de egyuttal méltányolja azt a törekvést is, hogy oly pontoknál, amelyeknél egyetérthetünk, ne váljunk szét, tehát az áthidalást úgy kell megkeresni, hogy a dolog lényege ne szenvedjen. E kérdésben teljesen osztozik mindkét felszólalóval, hogy magában a dolog lényegében az előbbi álláspontunkat fel kell tartani, mert ez felel meg egyedül a magyar mezőgazdaság érdekeinek. Ebben a körben nincs kétség az iránt, hogy a fedezetlen határidőüzlet gazdaságilag általában nem előnyös. S bámulatosnak tartja, hogy az államok, amelyek eddig más téren a játékot korlátozni iparkodtak, ezt a játékot, amely annyi tökélet von el a produktív gazdasági befektetésektől, az államok mégis támogatják és a jelenben is türik, habár több külföldi állam már korlátozásra és megszüntetésére törekszik is. Azt senkisémondhatja, hogy a fedezetlen határidőüzlet emeli a termény árát, hanem vagy nyomja igaztalanul, miután a viszonyok által nincs indokolva, vagy felhajtja akkor, mikor az nincs indokolva a gazdasági viszonyoknál fogva. Ezt tapasztaltuk akkor, mikor 14—16 forintra szökött fel a buza ára s a felszökés a játékos előnyére vált.

Szólok is esatlakozik azon felfogáshoz, melyet Károlyi Sándor gróf felhozott, de egy hozzáadással. A törekvés, amelyet az előadói javaslat szerkesztésénél az előadó ur kifejtett, az a bizonyos kurtoazi bizonyos méltánylást érdemel, mert igaz, hogy bámulatos az, hogy az „OMGE.” és a többi gazdasági egyesület közül az egyetlen Bihar megyei Gazdasági Egyület külön álláspontot foglal el a gazdaközönség állásfoglalásával szemben, de szépen kifejtette Zselénski, hogy bizonyos simulással és közleledéssel; ezt méltányolni kell és ezt megtehetjük akként, hogy a javaslatot azon értelemben

formulázunk, mint azt Károlyi gróf kifejtette s megbizzuk az elnökséget, vagy végrehajtó-bizottságot, hogy ezt precizizozza. Az a módosítás, ahol az a) és b) pontok kiemelve vannak, annyiban megtartandó, hogy mondjuk meg őszintén, miszerint a Szövetség igenis méltányolja azt a törekvést, hogy a Bihar-megyei Gazdasági Egylet is belátja azt, hogy a helyzet tarthatatlan és ennek folytán ezen két pont emeltessek ki, de nem mint olyan, melyet egészségesnek tartunk, nem mintha annak nagy jelentőséget tulajdonítanánk, hanem kimondjuk, hogy a Bihar-megyei Gazdasági Egylet azon véleményében osztozunk, hogy a helyzet tarthatatlan.

Förster Aurél: Semmiben sem osztozunk vele, mindig mi húzzuk a rövidebbet.

Sághy Gyula: A közeledést méltányosnak találja és ezzel álláspontunkat nem módosítjuk s elfogjuk érni azt, hogy azon oldalon, ahonnan a közeledés történt, annak továbbra utját nem vágjuk. De hibás volna elfogadni egy gazdasági egylet oly memorandumát, amely az egész gazdaközönsséggel bizonyos tekintetben ma is ellentétbe helyezkedik indokolatlanul. Hozzájárul gróf Károlyi Sándor javaslatához és a formulázást kéri a bizottságra bizni.

Iványka Oszkár: Nézetem szerint nem lehet egy javaslatnak a célja, hogy egy vitában felmerült nézet és állásfoglalás felett kritikát gyakoroljon. A javaslatnak mást nem szabad tartalmaznia, mint azon nézetek kidomborítását, amelyeknek érvényesülését az a fórum, amely elfogadja a javaslatot, kívánja. Én teljesen helyesnek tartom azt az álláspontot, amit gróf Károlyi Sándor felszólalása után Zselénski Róbert gróf is elfogadott. Fogadjuk el tehát a javaslat harmadik pontját.

Mérey Lajos: Rendkívül méltányolandónak találom azt az előzékenységet, amelylyel tisztelt tagtársunk Sághy Gyula egy gazdasági egyesületnek oly irányú tevékenységét akarja előzékenységgel, vagy hogy az ő kifejezésével éljek, simulékonysággal tárgyalni, amely egylet mégis ezen Szövetségnek is egyik tagja, amely eddig a gazdasági egyesületek többségével, legalább tudomásom szerint nem haladt egy irányban. De bocsánatot kérek, vannak egyes dolgok, a gazdasági életben is, amelyekre rámondható a német mondás: in Spiel kein Bruder. A fedezetlen határidőzlet kérdésében a magyar gazdatársadalom vagy fogad el egy határozott irányt és itt nem alkuszik, nem simul senkihez, de rá lép egy alkudozó térre és megtörténhetnék, hogy egyszer elfogadnánk a Bihar-megyei Gazdasági Egylet szegreakasztott gazdasági elveit, máskor pedig egy más gazdasági egyesületét. S habár én is méltányolom, hogy Bihar-megyei Gazdasági Egylet engede ténen s megvagyok róla győződve, hogy a megye gazdaközönsege a mi javaslatunk jóságát rövid időn át befogja látni, mégis szívem egész mélyével járulok azon férfias kijelentéshez, melylyel gróf Károlyi Sándor, gróf Zselénski Róbert javaslatát módosította.

Sághy Gyula: Személyes kérdésben szólok fel s kijelenti, hogy ő is az „OMGE.” álláspontját osztja s csak a formulázást kérte a végrehajtó-bizottságra bizni. Hozzájárul gróf Károlyi Sándor javaslatához.

Makfalvy Géza: Örömmel üdvözlő a hangulatot, amely itt nyilvánult, hogy az ellenfél irányában előzékenyek legyünk és fehér kesztyűvel vivjük meg a párbajt, de mikor a nagygyűlésnek e kérdésben állást kell foglalnia, annak egészen határozottnak kell lenni, nehogy félremagyaráztassék.

Ott, ahol a küzdelmet meg kell vívni, ott előzékenyen és simán vivjük meg. Itt ennek helyét nem látom, én csak határozott akarok lenni és épp ezen szempontból pártolom gróf Károlyi Sándor javaslatát. De valami csekély indokolásnak mégis hozzá kell jönni és azért bátor vagyok azt javasolni, hogy a határozati javaslat így szóljon: kimondja a nagygyűlés, hogy: a tőzsdén folyó fedezetlen

határidőzlet folytán a mai helyzet tarthatatlan és törvényes intézkedések szükségessége forog fenn. Ebből folyólag támaszkodva a saját régi és újban a Nógrád-, Arad-, Nyitra-, Bors-, Sáros-, Somogy-, Pozsony- és Zala-vármegyei gazdasági egyesületek által elfoglalt álláspontra, feliratilag kéri az összkormányt és képviselőházat, hogy a harmadik szövetségi nagygyűlésnek a tőzsdereformja tárgyában hozott határozati javaslatát érvényesítse.

Gróf Desseffy Aurél elnök: A vitát be zárja és kimondja a nagygyűlés határozataként, hogy: a határozati javaslat a Makfalvy által felolvasott szövegezésben fogadtatik el.

Nemzetközi mozgalom megindítása a gabona-árak szabályozása tárgyában.

Bernát István: Tisztelt nagygyűlés! A gabonatermelés az utóbbi időben nagymértű változáson ment keresztül, különösen nálunk, amennyiben gazdáink részéről jelentékeny erőfeszítések történtek a buzafajták javítása, valamint a mennyiségnek fokozása érdekében. Egyrésztől nagyon érdekes, másrésztől szomorú, hogy ezen erőfeszítéssel szemben a jutalom, ami a gazdáknak jut, igazában véve napról-napra hanyatlott, egyrészt azért, mert a gabona ára csökkent, másrészt azért, mert a terhek, amelyek a mezőgazdát és a mezőgazdaságot terhelték, napról-napra nagyobb mértékben fokozódtak. Sokáig a gazdák közül alig jutott valakinek eszébe, hogy az árak alakulását, amelyen az utolsó két évtizedben keresztül mentünk, gyökerében megvizsgálja; kevesen gondoltak arra, hogy az ürügyek alatt, amelyeket az árakulást indokálva odavetettek, tulajdonképpen valótlanosságok rejtőztek, amelyek a magyar gazdának a bukását előidézték, de valóságban nem indokolták meg azt, hogy miképp lehet az, hogy a kínálat és kereslet annyira megromlott. E célból egy mumus, egy ijesztő kép volt a gazda elé állítva, a tultermelés meseje. Erről beszéltek akkor, midőn Kelet-Indiában éhség volt, tultermelésről beszéltek akkor, midőn Oroszországban a rossz termés folytán százezrek és milliók voltak kitéve az éhhalálnak. Az 1896. évben Budapesten tartott nemzetközi gazdakongresszus nyult a dolgok mélyébe és merte kimondani, hogy tultermelés nem létezik, mert igazában véve hosszabb időn keresztül nem is létezhetik. De mint minden állításban, a tultermelésben is volt egy szemernyi igazság és van ma is. Nem a világon van tultermelés, de bizonyos körülmények fejlődése mellett lokális tultermelést lehet csinálni, nem is annyira a valóságban, mint inkább a papíron.

Bizonyos, hogy a kínálat és kívánat egymáshoz való viszonyát így meghamisítva, jutott a gazdaosztály abba a helyzetbe, amelyben az árakulást nézve a legkedvezőtlenebb, annak feltüntetése végett, hogy ennyire kedvezőtlen és abszurd dolgok kerülnek felszínre, méltóztassék megengedni, hogy néhány adatot említsék fel.

1894 szeptember havában Budapesten egy q. buzának az ára csak 1286 korona volt, s a mostani árak sem sokkal kedvezőbbek a gazdára nézve; a termelés és az ár megfordított viszonyba jutott. Ezt láthatjuk a következő számokból.

1898-ban a világ buzatermése volt: 76 millió tonna, 1899-ben: 72 millió, 1900-ban: 68 millió, az áraknak tehát folyton emelkedniök kellett volna, holott a valóságban épen az ellenkező történt, úgy, hogy az amerikai főbb piacokon 1898-ban egy tonna buza ára: 144 márka volt, azaz métermázsánként körülbelül 18 korona. 1899-ban az ár leesett 115 márkára tonnánként, illetőleg 14 koronára métermázsánként. 1900-ban a tavaszi és őszi ár 112 márka, illetőleg 13.5 korona. Az esés tehát folytonos és ezt sem a kínai, sem a transzváli háború, sem pedig a Kuba ellen intézett hadjárat nem befolyásolta, holott más időkben

a háborúnak már csak hírére is fel szokott szökni a gabona ára.

Ez kétségtelenné azt teszi, hogy meg van hamisítva a kínálat és kívánat, meg van hamisítva különböző eszközökkel, amelyekre utaltak. Oda kell törekednünk, hogy az áralakító tényezők régi egészséges viszonya helyreállítsék. Ez másként nem lehetséges, mintha a termelők éppúgy szervezkednek, mint a másik oldalon levők már megtették. Ez nem olyan doloz, amely Magyarországon kelt ki csirájából. Évek óta Amerikában és másutt is jelentékeny erőfeszítés történik a gazdaosztály részéről, hogy elsősorban helyiértékesítő szövetkezetek alakítsanak; ezek aztán egy nagy központban egyesítenek. Fel kell említenem a legutolsó párizsi nemzetközi gazdakongresszus eredményeit és megállapodását is, mely úgy szól, hogy a gazdaosztály s a buza-árak tekintetében okvetlenül szükséges, hogy az egyes nemzetek irányadó férfai között nemzetközi egyesülés létesüljön, amelynek segítségével a szervezett gazdaosztály győzedelmesen állja meg a versenyt az ellentéti érdekkörökkel szemben. Erre nézve hozott a párizsi kongresszus egy határozatot. Ennek hatodik pontja kimondja, hogy a kongresszus állandó bizottsága utasítatik, hogy kezdeményezze a nemzetközi állandó bizottság alakítását, amelynek tagjait az országos gazdasági egyesületek választanák meg.

A helyi értékesítő szövetkezetek alakítása tekintetében nyílt titkot árulok el, ha elmondom, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Hangya részletes tervezetet dolgoztak ki, amely a helyi szövetkezetek létesítését és módosításait megszabja és eszméket tartalmaz arra nézve, hogy miként volna lehetséges a központi intézet létesítése. E tekintetben mégis van egy nagy feladata ezen nagygyűlésnek, t. i., hogy a gyűlés jelenlévő tagjai szétmenvén megyéikbe, karolják fel az ideát, terjeszték, népszerűsítsék és a szövetkezet létesítését támogatni sziveskedjenek. Azzal az ámitással szemben, mintha a gazdák ezen szervezettel alapítván árakat és előnyöket igyekeznének maguknak biztosítani, amelyeket igazában véve meg nem érdemelnek, legyen szabad csak azt felhozni, hogy ez senkinek sem ezében sem szívében nincs. Az egyetlen, amit biztosítani akarunk az, hogy a becsületos polgári hasznót biztosíthassa magának a gazda. Enélkül egy bizonyos időn túl ugyanis lehetetlenné válik a termelés. A másik, amit ki akarok még emelni az, hogy a földmivélsügyi miniszteriumnak jövő évi költségvetésében egy nagyon tetemes összeg, 200,000 korona van előirányozva e célra s miután valószínű, hogy ezért egy a földmivélsügyi miniszterium, valamint azok, akik az ő álláspontját elfogadják, megtámadtatásoknak lesznek kitéve, kijelentem hogy az állami támogatás nézetem szerint ezen mozgalomnál nagyon fontos és nagyon megokolt azért, mert a kisgazdák, de a középbirtokos osztály is azon helyzetből, amelybe az értékesítésnél tulajdonképpen a politikusok és az állam mulasztása folytán jutott, maga erejével kiemelkedni aligha bír. Nagyon szükséges tehát, hogy az állam által is segítessék. Egyébként bátor vagyok a következő határozati javaslatot benyújtani.

Mondja ki a nagygyűlés, hogy:

1. a magyar gazdáknak termékeik értékesítése végett való tömörülését s e célból értékesítő szövetkezeteknek alakítását és egy hálózatba vonását szükségesnek tartja s az eszme terjesztésére, valamint tényleges megvalósítására a vidéki gazdasági egyesületek figyelmét lehető nyomtatékkal felhívja.

2. Tekintettel arra, hogy a kormány beavatkozása mulhatatlanul szükséges, hivatkozással az érdekelt minisztereknek e tárgyban tett nyilatkozatára, mielőbb egy értekezlet volna összehívandó, úgy a kormány képviselőiből, valamint az érdekelt szaktestületek

megbi
dók a
magya
ménye
szöve
nek
nagyy
határo
hivása
felterj

zottsá
kongre
tervez
érintki
jelent

Bernát
határo
a mu
tett, t
napire
kedök
tak, a
hogy
mert
ezt h
hagyta
beszél
ember

itt haz
akció
fokát
kitérv
készlé
csinál
sikerül
nek,
amely
nem k
határid
jesztés
fedezés
nézete

képes
gabona
bizony
szerint
orvos
intézm
István
lékeze
nem

arról
sürges
tésnök
podás
Megál
gyar
lózatt
jeszsz
sem
zatok
fogad
az eg
mal h
rég h

Keves
István
tett, n
vonat
tenniv
feleml
levegő
kodna
leg ne
lemne
zelen
ben á
gafon
ban v
ezzel
az á
séges

hogy meg
t, meg van
amelyekre
gy az árala-
nyra helyre-
éges, mintha
ek, mint a
ték. Ez nem
ágon kell ki
és másutt is
gazdasági
esítő szövet-
an egy nagy
kell említe-
zi gazdasá-
gpolitikáját is,
ly s a buza-
kséges, hogy
érfiai között
amelyek
ztály győze-
az ellentéte-
ezve hozott a
zatot. Ennek
kongresszus
gy kezdemé-
tság alakítá-
s gazdasági

etek alakítása
a elmondom,
zövetkezet és
dolgoztak ki,
étesítését és
et tartalmaz
lehetséges a
tekintetben
ezen nagy-
lenlevő tagjai
fel az ideát,
a szövetkezet
ek. Azzal az
gazdák ezen
és előnyökét
tani, amelye-
rdemelnének,
hogy ez sen-
a nincs. Az
ok az, hogy
biztosíthassa
nyos időn tul-
lés. A másik,
hogy a föld-
ő évi költség-
sszeg, 200,000
ra s miután
ldmivvelésügyi
s az ő állás-
oknak lesznek
mi támogatás
l nagyon fon-
mert a kis-
ztály is azon-
snél tulajdon-
n mulasztása
kiemelkedni
ehát, hogy az
ébként bátor
javaslatot be-

ogy:
ermékeik érté-
s e czéltől
itását és egy
tartja s az
nyleges meg-
i egyesületek
hivja.
kormány be-
sséges, hivat-
knek e tárgy-
o egy értekez-
kormány kép-
szaktestületek

megbizottaiból; az értekezleten megállapítandók az állami beavatkozás módzatai s a magyar államvasut által nyújtandó kedvezmények részletei is. Ugyanez alkalommal a szövetkezeti hálózat fejlesztésének és kiépítésének módzatai, hivatkozással a szövetségi nagygyűlés 1898 ban ide vonatkozólag hozott határozatára kifejtenők. Az értekezlet összehívása iránt a földmivvelésügyi miniszter urhoz felterjesztés intézendő.

3. Utasítja a nagygyűlés a végrehajtó bizottságot, hogy a párisi nemzetközi gazdaságtudományi kongresszus állandó bizottságával magát a tervezett nemzetközi bizottság szervezése végett érintkezésbe s az eredményről annak idején jelentést tegyen.

Emödy József: Teljes mértékben osztom Bernát István indokolását és előterjesztett határozati javaslatát annál is inkább, mert az a mumus, melyet ő felszólalásában megemlített, t. i. a túltermelés hangoztatása, már ismét napirenden van s nem volt elegendő a kereskedőknek az a lecke, amelyet 1897-ben kaptak, amidőn szintén nagy garral hirdették, hogy a gabonaáraknak emelkedni nem lehet, mert az egész világon túltermelés van. Midőn ezt hangoztatták, teljesen figyelmen kívül hagyták azt, hogy amidőn ők túltermelésről beszéltek, akkor halomszámra haltak éhen az emberek s nem is kell messzire menni, mert itt hazánk északkeleti részén, ahol a ruthén akció megindult, a nyomornak legnagyobb fokát látjuk. Ez elől a mi tisztelt ellenfeleink kitérve hangoztatták a túltermelést s az óriási készleteket, amelyek mesterségesen vannak csinálva, összehalmozva, ennek segítségével sikerült nekik ma is, dacára a rossz termésnek, a buzaárakat oly mérvre süllyeszteni, amely árak mellett a gazdaember megélni nem képes. Szó volt itten ma a fedezetlen határidőüzletről s a bihari egyletnek előterjesztésében volt egy plauzibilis ok, hogy a fedezetlen határidőüzlet fenntartásáért. Ezt a nézetet én nem osztom, mert a határidőüzlet képes megakadályozni azt, hogy őszkor a gabona össze ne torlódjék és akkor az árak bizonyos kiegyenlítést nyerjenek. Felfogásom szerint ezt nem a gabona-határidőüzlet fogja orvosolni, hanem orvosolni fogja a közraktári intézmény és éppen ezt kifogásolom én Bernát István javaslatában, hogy amidőn ő megemlékezett az értékesítő szövetkezetekről, meg nem emlékezett a közraktári intézményről, arról t. i. hogy a magyar királyi kormánynál sürgessük meg az erre nézve tett előterjesztésünket, hogy végre-valahára eme megállapodásunkat a megvalósítás stádiumába juttassa. Megállapodásunk az volt, hogy miután a magyar kormány rendelkezik kiterjedt vasuti hálózattal, amelyet az egész külföld irigyel, terjeszse ki tehát egy kis jóakarattal, hisz az semmi nehézségbe nem ütközik a vasuti hálózatok mentén a közraktári intézményt. Azzal fogadom tehát el Bernát István javaslatát, hogy az egészítették ki azzal, hogy ezen alkalommal hívjuk fel a magas kormány figyelmét ezen rég hangoztatott kívánságunk teljesítésére is.

Károlyi Sándor gróf: Tisztelt Nagygyűlés! Keveset akarok ahhoz hozzátenni, amit Bernát István tagtársunk ezen kérdésben előterjesztett, mert ő mindent elmondott, ami e tárgyra vonatkozik s ahhoz lényegében sem ni hozzátennivaló nincs. Fontosnak tartom azonban felemlítését annak, hogy mai nap mintha a levegőben volna az, hogy mindenfelől iparkodnak közraktárakat létesíteni, amelyek esetleg nem a termelőknek, hanem a kereskedelemnek jutnának a kezébe. Ez uraim a fedezetlen határidőüzlettel szoros összefüggésben áll. Ha a közraktárban egy félmillió gabona olyan emberek kezében és tulajdonában van, akik határidőre akarnak játszani, ezzel a készlettel egy perc alatt is képesek az árak hanyatlását és esését előidézni. Szükséges tehát, hogy ezen készleteket a közrak-

tárak utján maga a termelő uralja, nem pedig annak ellenségei.

Erre kell tehát a súlyt fektetni nem arra, hogy közraktárak legyenek, hanem hogy szövetkezeti közraktárak legyenek.

Utál szülő az amerikai viszonyokra, hol az összes közraktárak ma a nagy amerikai gabonakereskedők kezében vannak és ez a pár száz ember rendelkezik az Unió gabonakereskedelmével. Ezen mozgalom ellen Amerikában most a termelők állanak össze és azt mondják, hogy ők akarnak közraktárakat csinálni s ők raktározzák be a gabonát, melyre előleget vesznek s a raktári készletet lassanként fogják a piacra szállítani a fogyasztás szükségleteihez képest és a közvetítők elkerülésével adják el. Ez az a példa, ami ránk is vonatkozik, nem mondom, hogy vegyük ki a kereskedők kezéből a gabonakereskedést, mert az abszurditás volna, hanem a kereskedőknek tulkapásai ellen kell védekeznünk azáltal, hogy szövetkezeti uton összerendezésünket kifejezésre juttatva védjük magunkat.

Bernát István előadó: Emödy szavaira reflektálva megjegyzni, hogy a közraktárak szervezése benne van a határozati javaslatban s benne van a Hangyának a földmivvelésügyi miniszterhez felterjesztett előterjesztésében is.

A nagygyűlés Bernát István javaslatát egyhangulag elfogadta.

Husértékesítés előmozdítása huskiviteli vágóhidak szervezése utján.

Jeszenszky Pál előadó behatóan ismerteti a hazai állatértékesítési viszonyokat s azokat a nehézségeket, melyeket a külföld, főleg azonban Ausztria, élőállatkivitelünk, első sorban elősertéskivitelünk ellen támaszt; részletes statisztikai adatokkal mutatja ki, hogy Németország mily óriási erőfeszítéseket tesz, hogy hussüzkségletét saját tenyésztéséből fedezni legyen képes, aminek az a konzekvenziója az oda exportáló államokra, hogy Németországban ezentul oly biztos fogyasztó piacra nem számíthatnak mint eddig, már csak azért sem, mert az új husszeme-törvényvel Németország akkor teheti lehetetlenné bármely államnak a husbevitelét, a mikor ezt megtenni jónak látja. E előadó oda konkludál, hogy a huskivitelre való berendezkedésnek a legmelegebb feltétele a biztos fogyasztó piac lévén, ilyennek hiányában veszedelmes vállalkozás volna nagyobbabszabású berendezéseket létesítenünk szarvasmarhaértékesítésünk javítása érdekében.

Mindaddig, míg Ausztria és Németország élőszarvasmarhakivitelünk elé az eddiginél nagyobb akadályokat nem gördít, előadó nézete szerint legcélszerűbb, ha az értékesítés mai módja mellett maradjunk meg, intézkedéseket téve azonban a belfogyasztás fokozására, az állatszállítás megfelelő reorganizációjára. Előadó sürgeti, hogy a megújítandó kereskedelmi szerződések alkalmával a szerb állatbehozatal lehetetlenné tétele céljából a behozatali vámok oly magas összegben állapittassanak meg, hogy a szerb állatok ne okozhassanak káros konkurencziát ami állatainknak a saját piacainkon, miáltal értékesítési viszonyaink egy csapásra jelentékenyen megjavulnának.

Egészen másként alakulnak a viszonyok a sertésértékesítés terén. Sertéseinkkel a vámkülföldről teljesen ki vagyunk zárva és semmi reményünk sincs arra, hogy sertés-kivitelünknek a külföld a belátható jövőben kaput nyitna. Így teljesen Ausztriára vagyunk utalva sertés-kivitelünkkel s kilátásaink az Ausztriába irányuló elősertéskivitel zavartalan lebonyolítások igen rosszak. Előadó a felforgó viszonyokra való tekintettel a sertésértékesítés javítása és biztosítása érdekében okvetlenül szükségesnek tartja, hogy huskivitel utján igyekezzünk sertéseinket értékesíteni. Ezt meg-

felelő, még pedig szövetkezeti alapon létesítendő sertésvágóhidak szervezésével látja biztosíthatónak.

Ezután előadó titkár a külföldön tett tanulmányutja alapján ismerteti első sorban Dánia sertéskiviteli telepeit, azok szervezetét, berendezését, működését az azok által elért s évről-évre fokozódó bíráó eredményeket. Szólo nagyon helyénvalónak tartja, hogy e telepeket természetesen ami viszonyaink figyelembe vételével fogadjuk el követendő mintakul s igyekezzünk idehaza a kezdeményező lépéseket ezek szervezésére mielőbb megtenni.

A következő határozati javaslatot terjeszti elő:

Kimondja a nagygyűlés, hogy:

1. A velünk szerződéses viszonyban álló államoktól, különösen Németországtól a megújítandó kereskedelmi szerződésekben, vagy külön egyezményben, ki nem játszható biztosítékok szerzendők állatkivitelünk biztosítására.

2. Sertésvágóhidak létesítését szövetkezeti alapon. Ezek létesülésének anyagi támogatással leendő elősegítését a kormány által. Felkérendőknek tartja a gazdasági egyesületeket arra, hogy ott, ahol erre a viszonyok megfelelőek, szövetkezeti sertésvágóhidak szervezése érdekében a szükséges propagandát társadalmi uton megindítsák.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: Tisztelt Nagygyűlés! Abban a véleményben vagyok, hogy előadó érdekes előadása, mely itt a husértékesítésről tartott teljes elismerésünket érdemli ki; s miután előadó az előadott becses anyagot könyvben is megjelentette, indítványozom, hogy a nagygyűlés nevében e jeles munkáját megírásáért elismerésünket fejezzük ki előadónak.

Emödy József: Legnagyobb örömmel csatlakozik elnök ur O nagyméltóságának nézetéhez, mert Jeszenszky titkár urnak ezen könyve, mely a nagygyűlés előtt fekszik, ép oly alapos, mint amilyen alapos volt mostani előadása. Szólo áttanulmányozta a munkát és meg van győződve annak tartalmas voltáról, mert abban nemcsak benne van az ő tanulmányutjának leírása, hanem egy egész programot nyújt arra nézve, hogy a husértékesítés tekintetében mily irányban haladjunk. Nézetem szerint oly értékes munka ez, amelynek megírásáért a nagygyűlés előadónak jegyzőkönyvi elismerést fog szavazni. (Helyeslés.)

Az ő előadásának és munkálatának hatása alatt engedjék meg, hogy egy indítványt tegyek. Ugyanis nagyon szép és megkapó a dán értékesítő szövetkezetek leírása és ezeknek szervezése oly egyszerű, hogy ez arra készíten minket, gondolkozzunk a felett, hogy miért ne lehetne nálunk is létesíteni ily szövetkezeteket. Konkrét indítványa szólonak oda terjed, hogy miután az „OMGE.” illetve a gazdasági egyesületek országos szövetségénél van egy alap, amely ezen célt szolgálja, hogy a szövetkezeti eszmét propagálja az országban: ezen alap akár teljes egészében ezen husértékesítési szövetkezetek alakítására fordíttassék, mert ily szövetkezetek létesítésére nálunk a talaj megvan.

Gróf Dessewffy Aurél elnök: A nagygyűlés határozataként kimondja, hogy előadó és Emödy indítványa a szövetkezeti bizottsághoz utasítatik.

Mezőgazdasági érdekképviselet és a jégbiztosítás kérdése.

Rubinek Gyula előadó: (Az előadás anyagát lásd lapunk 93. (951.) számában.) az alábbi határozati javaslatot terjeszti be:

Mondja ki a szövetségi nagygyűlés, hogy:

1. a mezőgazdasági érdekképviselet törvényhozási uton való mielőbbi szervezését, valamint a Gazdák Biztosító Szövetkezetének nagyobb arányú és rendszeres állami támogatását szükségesnek tartja.

2. fölhívja a végrehajtó bizottságot, hogy

az előadói munkálatban kijelölt eszközök figyelembevételével, illetve a Gazdák Biztosító Szövetkezete igazgatóságának bevonásával mindkét irányban részletes tervezetet dolgozzon ki és azt a földmivélsügyi miniszterhez terjessze elő.

A nagygyűlés az előadó által beterjesztett javaslatot elfogadja.

Meskó Pál: Tisztelt Nagygyűlés: A gazdasági egyesületek szervezkedése kérdésével kapcsolatosan engedjék meg, hogy egy oly körülményre hívjam fel a nagygyűlés és az elnökség figyelmét, amely az egész ország gazdaközönségét, különösen pedig az ország egy jelentékeny részének gazdaközönségét felette érdekli és foglalkoztatja. A gazdasági egyesületek azért szervezkednek, hogy a gazdák érdekeit minden körülmények között megőrizhassák. Egyesületünkhöz, a Nyitrai megyei Gazdasági Együlethez tömérdek panasz érkezett be a tekintetben, hogy a répatermelők, különösen pedig a kistermelők a cukorgyárak részéről a legnagyobb sikaneriáknak vannak kitéve, ebben az ügyben kötelességünknek tartottuk szót emelni és azt határoztuk el, hogy itt fogjuk ezt a sérelmet felhozni és felkérjük elnök ur Ö nagyméltóságát és a Szövetséget, hogy sziveskedjenek ezen kérdést becses figyelmükre méltatni oly módon, hogy méltóztassák a földmivélsügyi miniszteriumot alkalmas formában megkeresni aziránt, hogy a répatermelés tartamára minden cukorgyári körzetbe rendelne ki egy biztost, ki a beváltást ellenőrzi, ki egyik állomástól a másikra megy s a tapasztalt visszaéléseket megtorolja s konstatálja, hogy a beváltásnál óriási visszaélések fordulnak elő.

Engel Henrik: Kiváltképen a nagysurányi cukorgyárnál.

Meskó Pál: En tisztelettel emlékezem meg azon gyárakról, melyekről ily panaszokat nem hallok, p. u. báró Stummer tavarnoki és nagyszombati gyárairól. Nem akarom ugyan egy gyár nevét sem említeni, hol visszaélés történt, de ha már Engel Henrik tagtársam nyilatkozott, kénytelen vagyok én is felemlíteni, hogy a nagysurányi cukorgyárról úgy beszél mindenki, mint a halálos ellenségéről.

A gazdasági egyesületek szervezkedéséről lévén szó, most a biztosító szövetkezet támogatása révén jelentékeny előnyökben részesülhet minden egyleti tag és egylet. Mi szervezkedtünk és védelmezzük a gazdák érdekeit, de ennek következtében előnyünk nincs, csak hátrányunk. Felkaroltuk a fogyasztási szövetkezeteket, most ellenségünk minden kereskedő. Felkaroltuk a hitelszövetkezeteket, most ellenünk fordul minden pénzintézet, felszólaltunk a répatermelők érdekében, kilépett egyletünkből minden cukorgyár. Hát lassanként magunkban maradtunk, azért van szükségünk a központ támogatására, hogyha ezek ott hagynak bennünket, akkor a központ legyen szives az ilyen ügyeket felkarolni. Kérem az ügyvezetőséget, méltóztassék ezt alkalmas formában akár a legközelebbi végrehajtó-bizottsági ülésen napirendre tűzni, vagy pedig innen felterjesztést intézni a földmivélsügyi miniszteriumhoz, hogy minden cukorgyári körzetbe miniszteri biztost küldjön ki és

én megvagyok győződve, hogy mindjárt más lesz az eljárás.

Ez azonban tisztelt nagygyűlés, csak a beváltásra vonatkozik, a cukorgyárak kartelje ellen másként kell védekeznünk, mivel látjuk, hogy hiába hozunk mi határozatot, a kartellel szemben boldogulni nem fogunk s csak az ő kezükben leszünk, mert terrorizálják a gyárak a gazdákat s azok nem mernek tevékenységünkben és akciónkban résztvenni s nincs más mód, mintba innen támogatni és innen hivatik fel a figyelem a visszaélésekre. Még arra akartam kitérni, hogy a kartel ellen másként nem birunk küzdeni, mint szövetkezeti cukorgyárak létesítésével. Ha egy-egy vidéken a szolid elemek összeállnak és hatynolcz ezer holdat jegyeznek, létesülhet a cukorgyár. Igaz, nem akarom megmondani, hogy hol és merre, de megírtam Magyarországon, hogy létrejött szövetkezeti cukorgyár és mikor már létrejött, a legfőbb matadorokat megvásárolták a kartelisták. Kérem a nagygyűlést, hogy ezen szövetkezeti mozgalmat is támogassa tőle telhetőleg.

Gróf Desseswffy Aurél elnök: Meskó tagtárs ur által felhozottakat talán a végrehajtó-bizottsághoz tegyük át tárgyalás végett. (Helyeslés.)

Forster Géza: Tisztelt Nagygyűlés! Méltóztassanak megboicsájtani, hogy visszatérhessek azon tárgyra, melyet Rubinek előadó ur előadott a gazdasági egyesületek szervezkedésére. A dolog úgy áll, hogy némely gazdasági egylet, különösen azok, amelyek a Felvidéken vannak, oly szomorú anyagi helyzetben vannak, hogy nem képesek anyagi erő híján adminisztratív ügyeiket sem intézni azért, mert az egyletet nem pártfogolják, az alsó néposztály kivándorolt és a középbirtokosok tönkrementek.

Hogy mily hiba ez kivált a nemzetiségi vidékeken, azt felesleges itt magyarázni s csak arra akarok utalni, hogy itt sürgős intézkedésekre van szükség. Az a javaslatom, hogy a földmivélsügyi miniszternek jóakarát kellene kikérni, hogy ezen felvidéki vármegyékben a gazdasági egyesületeket oly segélyben részesítse a földmivélsügyi miniszter, hogy azok kellő működést fejthessenek ki. Méltóztassék felhatalmazni a végrehajtó-bizottságot, hogy ezirányban felterjesztést intézzen a miniszterhez. (Helyeslés.)

Szemmáry József helyesli előtte szóló javaslatát s kéri azt kiterjeszteni az erdélyi részre vármegyékre is, ahol szintén vannak ilyen meddő működésre kárhozott egyletek.

A nagygyűlés Forster Géza és Szemmáry József javaslatát elfogadja.

Indítványok.

Szövetség titkára előterjeszti, a Mosonyi vármegyei gazdasági egyesületnek a bécsi marhavásárokon az eladók által fizetendő fogyasztási adók tárgyában intézett átiratát. E kérdésben a végrehajtó-bizottság már határozott, méltóztassék belenyugodni abba, hogy ez irányban a szükséges intézkedések a végrehajtó-bizottság részéről már megtétettek.

Emödy József nem osztja előadó véleményét, mert e kérdést folyton napirenden kell tartani, a bécsiek is folytonosan napirenden tartják s céljuk az, hogy a gazdákat érzékenyen megkárosítsák. Előadó indítványával szemben javasolja, hogy a nagygyűlés a kérdést az állattenyésztési szakosztályhoz utalja.

A nagygyűlés ily értelemben határoz.

Ezzel a nagygyűlés véget ért.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
Az OMGE. közleményei	1803
Vegyések	1810
Kereskedelem, tőzsdé	1812

A magyar kir. földtani intézet múzeuma a közönségnek díjtalanul nyitva áll minden vasárnap és csütörtökön, délelőtt 10—1-ig.

Más napokon, hétfő és péntek kivételével, délelőtt 10—1-ig, egy korona személyenkénti belépő díj lefizetése után tekinthető meg.

A m. kir. mezőgazdasági múzeum gyűjteménye a VII. ker., Kerepesi-út 72. szám alatti házban megtekinthető a hétfői és az ünnepeket követő napon kivételével:

naponként d. e. 9 órától d. u. 1 óráig.
Hétfői és az ünnepeket követő napokon a múzeum zárva van.

A múzeum látogatása ingyenes.
A legközelebbi villamos-kocsi megállóhely a Kerepesi-úton: a városból jövet VII. ker., Alsó-erdősor-utca sarkán, a városba menet VIII. ker., a Kenyérmező-utca sarkán van.

Eljegyzés. Almási Almay Olivér aradi földbirtokos eljegyezte gyoroki Andrénny Pauline kisasszonyt Budapesten.

A pozsonyi megyei gazdák Darányi miniszternek. A Pozsonyi vármegyei Gazdasági Egyesület 15 tagú küldöttsége Bartal Aurél vezetésével a hó 26-ikán d. u. tisztelettel a képviselőház elsőemeleti elnöki termében Darányi földmivélsügyi miniszternek, hogy megköszönje azt a jóindulatot, amellyel a pozsonyi gyümölcs-, szőlő- és konyhakertészeti kiállítás védnökségét a miniszter elvállalta. A küldöttségben részt vett Brolly Tivadar pozsonyi polgármester és Klempa megyei alispán is. A tisztelgés alkalmával a pozsonyiak köszönetüket fejezték ki az ép jelenlevő nemeskéri Kiss Pál államtitkárnak is, aki a kiállítás megnyitására a minisztert képviselte. Egyben felkérte a küldöttség a minisztert arra, hogy az újra építendő pozsonyi szőlőiskolát ne 20, hanem 40 tanuló számára rendezze be s a gyümölcsészeti kiállításról felvett képeket is átnyújtották a miniszternek. Darányi miniszter kitüntető szíveséggel fogadta a küldöttséget s kijelentette, hogy a gazdasági egyesület működésével igen meg van elégedve s reményét fejezte ki, hogy a jövőben is csak megelégedését tolmácsolhatja az egyesületnek. A szőlőiskolára vonatkozólag kijelentette, hogy maga is fontos dolognak tartja azt a nyugati megyék szőlőtermesztésére nézve, hogy e iskola a mai viszonyok követelményeinek megfelelőleg építtessék újra és rendeztessék be s

Mauthner Ödön BUDAPESTEN, VII. Rottenbiller-u. 33. VI. Andrassy-út 23. sz.

minták beküldése és az ár közlése mellett a legmagasabb napi áron mindenféle gazdasági magot, és pedig:

VESZ luczernát, nyulszapukát, lenmagot, napraforgót,
lóheremagot, baltaczimet, fehér kölest, csibehurt stb.
fehérherét, takarmány répamag, vörös kölest, továbbá
biborherét, tavaszi bükkönyt, kendermagot, akáczmagot,
mustármagot, gomborkát, gleditschia magot.

ennek tudatában vásárolta is meg az új iskola számára szükséges területet. Biztosította a küldöttséget, hogy a rendelkezésére álló összeghez mérten az új iskolát a legmodernebbül fogja berendezni.

A Köztelek mai számában a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségének nagygűléséről szóló jegyzőkönyvet teljes terjedelmében közöljük, miért is a szokásos szakszerű tartalom a jelen számból kimaradt.

Terményszállítások a hadsereg részére a m. kir. budapesti honvéd élelmező-raktár 1901. évi önkezelési szükségletének és pedig: 2700 mm. rozsnek és 1000 mm. zabnak szerződészerű bevásárlás útján való biztosítása céljából a m. kir. honvéd élelmező raktárnál 1900. évi december hó 6-án délelőtt 10 órakor kizárólagosan írásbeli ajánlatok elfogadása mellett nyilvános versenytárgyalás fog tartatni.

A bevásárolandó cikkek beszállítási ideje		A bevásárolt rozs zab a következő részletekben szállítandó be métermázsákban	
i d e j e	h e l y e	rozs	zab
1901. évi január hó első tíz napján	M. kir. honvéd élelmező-raktár	600	200
1901. február " " " "	" " " " " "	600	200
1901. márczius " " " "	Budapest III. ker. " " " "	500	200
1901. április " " " "	Vörösvári utca 105. szám " " " "	500	200
1901. május " " " "	" " " " " " " "	500	200
Összesen mint fent...		2700	1000

Az őrlési forgalom megszüntetésének hatása. Tudvalevőleg azt hangoztatták mindig a tőzsde és malomkörök képviselői, hogy az őrlési forgalom megszüntetésének legelső következménye lesz, hogy az olesó idegen buza importja megszűnven, a kivitel nem lesz fenntartható s a malmok — nehogy a finom lisztek a nyakukon maradjanak — az üzemet általában redukálni fogják és kevesebb magyar buzát fognak feldolgozni. Ez az argumentáció esütörököt mondott. A tapasztalat egészen mást mond. A kivitel emelkedett, még pedig úgy buzából és rozsól, mint lisztből, míg a gabonaimport, ha nem is szűnt meg egészen, természetesen sokkal jelentéktelenebb, mint volt 1899-ig. A statisztikai hivatal adatai alapján ismertetjük a folyó évi július 1-je óta lebonyolított forgalmat, minthogy az őrlési forgalom megszüntetésének hatása csak azóta jelentkezhetett teljességében.

Forgalom július—szeptemberben.

	1900	1899
Buzabehozatal	68,996 mm.	197,320 mm.
Rozsbehozatal	2,852 "	2,512 "
Lisztbehozatal	16,029 "	22,486 "
Buzakivitel	1,690,827 "	1,229,455 "
Rozskivitel	1,113,001 "	670,307 "
Lisztzivitel	1,661,043 "	1,474,971 "

A buzabehozatal tehát az őrlési forgalom eltörlése óta is folyik és elég jelentékeny, de relatíva jóval csökkent. Nevezetesen Szerbiából jött megint 66,360 mm. az 50 arany krajczár vámmal terhelve. A rozsbehozatal jelentéktelen maradt, ellenben az osztrák liszt importja további 6457 mmázásával csökkent. A buzakivitel az új állapot első negyedében 461,372 mm.-val = 37¹/₂%-al; a rozskivitel 442,694 mm.-val = 66%-al; a lisztzivitel 186,072 mm.-val = 13%-al emelkedett. Kereskedelmi mérlegünk a buza és rozsforgalmat illetőleg 970,086 mm.-val és a lisztforgalmat illetőleg 192,529 mm.-val javult.

Az év első három negyedében összesen 3,621,133 mm. a javulás a gabonaforgalom és 1,035,134 mm. a lisztforgalom mérlegében. Érték szerint ez mintegy hetvenmillió koronának felel meg. Szinte felesleges mondanunk, hogy a mérleg javulása ez esetben körülbelül egyértelmű azzal, hogy megfelelő mennyiségű több magyar gabona került őrlés alá a monarchiában. Gazdasági helyzetünk ez elvitathatatlan javulása az őrlési forgalom eltörlésének a következménye. Minthogy az osztrák — gácsországi és tenger melléki — malmok, amelyek az őrlési forgalommal éltek,

most az orosz, román és amerikai buza helyett is magyart dolgoznak fel, gabonakivitelünk fellendülése könnyen érthető. De hogy ez nem történt ami malomiparunk kárára, a lisztzivitel egyidejű emelkedése mutatja. Altalában javulniok kellett a lisztértékesítési viszonyoknak is. Épp most írta az osztrák sütők szakközölyne, hogy az őrlési forgalom megszüntetése óta sokat javult a magyar liszt minősége s hogy a pékipar ez okból lehet az új állapottal elégedve. De megtartot-

ták malmaink a külföldi piacokat is; július-szeptemberben 223,487 mm. liszt ment hazánkból a rendes — angol, francia, brazíliai, német, svájci, olaszországi stb. — piacokra. Igaz, hogy a külföldi viszonylatok forgalma a múlt évvel szemben 43,997 mm.-val csökkent, de ennek nincs jelentősége, mert viszont az osztrák és boszniai kivitel 230,069 mm.-val emelkedett. A növekedő belföldi kereslet feleslegessé tette a külső piacok felkeresését.

Helyreigazítás. A „Köztelek” f. évi 93. számának 1764-ik lapján a harmadik hasáb közepén egy passzus foglaltatik, amely Krausz Lajos urnak következő kijelentést imputálja: „Tessék végig nézni a 40 tagu testületen (tőzsde-tanács) s nagyon keveset fognak találni olyant, aki ezt az epitetont, hogy tisztességes ember, meg nem érdemli”. Krausz Lajos ur felkért bennünket ezen kitétel következőleg való helyreigazításra: „Tessék végig nézni a 40 tagu testületen és egyet sem fognak találni stb.” Készséggel adjuk közre a helyreigazítást, meg lévén részünkről is győződve arról, hogy a Krausz ur intenczióinak az így kiigazított kijelentés felel meg.

NYILTTÉR.*)

A husértékesítés szervezése

Dr. Darányi Ignác földmívelésügyi m. kir. miniszter megbízásából: Ausztria, Németország és Dániában tett tanulmányútja alapján

IRTA
Jeszenszky Pál
az O. M. G. E. titkára.

Ára: 2 korona.
Megrendelhető
az O. M. G. E. titkári hivatalában.

*) Az e rovat alatt közöltékért a szerkesztőség felelősséget nem vállal.

Szuperfoszfátot,

Kénsavas-kálit, kénsavas-ammont,

Kovasavas-kálit,

(dohánytrágyázásra)

Chilisalétromot,

Kainitot,

40%-os kálitrágyasót

és egyéb műtrágyafélféket elismert kitünő minőségben legelősbőben szállít

„HUNGÁRIA“

műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

BUDAPEST,

V. ker., Fürdő-utca 8. szám.

1899. évi forgalom: 26,480 bál.

Felhívjuk a t. cz. gazdaközönség figyelmét

a budapesti gyapju-aukeziókra,

melyek az év folyamán több sorozatban, nevezetesen

julius és szeptember hónapokban tartatnak meg.

Az aukeziókra felküldött és Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti teherpályaudvar címzett gyapjuküldemények a M. A. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek.

Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Gyapjuárverési vállalat HELLER M. S TÁRSA,

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 13.

Magy. kir. államvasutak 157833/900 szhoz.

Pályázati kiírás.

Az alóírott igazgatóság a magy. kir. államvasutak részére a jövő 1901. évben, illetőleg 1903. év végéig a távirdai anyagokból, villamos izzólámpák és szénpálcák felmerülő tényleges szükségletnek szállítást biztosítani kívánván, erre ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A kiírás tárgyát képező cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszersmint ajánlati mintául szolgál, valamint a szállításokra vonatkozó részletes módzatok, valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamránál megtekinthetők és a magyar királyi államvasutak igazgatósága anyag és leltárbeszerzési (A. III.) szakosztályánál (Budapest, VI. Andrássy-ut 83. szám alatt.) kaphatók.

Szabályszerűen kiállított, ivenkint egykoronás magy. kir. okmánybéllyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbb folyó évi december hó 6-iki déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak anyag- és leltárbeszerzési szakosztályában átadandók, illetve posta útján oda küldendők és a boríték ezen külsővel látandó el.

Ajánlat 158833/900. számboz. Bánatpénzül az ajánlott áru értékének 5%-a a legkésőbb 1900. évi december hó 5-dikéig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál leteendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan és a részletes módzatok betartása mellett állítatnak ki, végre azok, melyek után nem tetették le az előírt, bánatpénz nem vétetnek figyelembe. Budapest, 1900. évi november hóban.

Az igazgatóság.

Most jelent meg
Rubinek Gyula és Szilassy Zoltán
 az O. M. G. E. titkárjai szerkesztésében

Köztelek Zsebnaptár
1901-re.

A „Köztelek Zsebnaptár” ezen hetedik évfolyama régi köntösében, javított és tetemesen bővített tartalommal bír.

A „Köztelek Zsebnaptár” minden más zsebnaptárt teljesen nélkülözhetővé tesz.

A „Köztelek Zsebnaptár” ára az O. M. G. E. tagok és a „Köztelek” előfizetői részére bérmentes küldéssel együtt

3 korona 50 fillér.
 Megrendelhető
 a „Köztelek” kiadóhivatalában,
Budapest,
 IX., Üllői-ut 25. (Köztelek).

Megjelent az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” kiadásában *Az Ujlaki Uradalom Üzleti berendezése a „Köztelek” szerkesztősége által kitüntetett pályamű.* Két tábla hat ábrával. Irta: Wiener Moszkó. Egy hazai belterjes uradalom üzleti ágának jövedelmezőségére és az egyes üzleti ágak viszonyára vonatkozó részletes adatok ismertetése. 104 oldalas csinos könyv, ára portómentes megküldéssel: 55 krajczár. Megrendelések a kiadóhivatalba intézendők.

KERESKEDELEM, TÖZSDE.
 Budapesti gabonátözsde.

(Gullmann és Wahl budapesti terménybizományi czég jelentése.)

Napi jelentés a gabonaüzletről.
 1900. november 30

Üzletlenség az egész vonalon, ez a rövid összefoglalása a naponta a világ összes részeiből és gabonapiacairól beérkező üzleti jelentéseknek. Szomszédos osztrák barátaink úgy látszik már csak fele áron hajlandók búzát venni, mert bármily olcsó ajánlatra a drágaság bélyegét ütik. Külömben a bécsi lanya irányzatra nagy befolyással vannak az ideai igen jól sikerült cseh- és morvaországi krumplitermések. A külföldi tözsdék szintén lanya irányzatot követnek, az amerikai kikötőkből pedig 3.250.000 q. (egy q. 217¹/₂ kg. buza uszik Európa felé, míg az elmúlt év hason időszakában csak 2.980.000 q.-rel szerencsétlenek hennünket a farmerek képviselői. Az Argentiniából jövő kábeljelentések az aratási kilátásokat a legszebb színekben tüntetik fel, míg a ma beérkezett Buenos-Ayres-Standard október 29-iki számában arról panaszkodik, hogy a tartós esőzések egy-két provinciában tönkre teszik a termést. A lenmag learatásához már hozzáfogtak és kitűnőnek mondják az eredményeket. A buza aratásához a jövő hét folyamán fognak.

Készítve jobb kínálat, de gyenge vételkedv mellett nálunk ma változatlanul csendes irányzatot követett. Elkelt körülbelül 18.000 mm. gyengén tartott áron.

Rozsban ugyancsak kevés a forgalom, árak alig változtak. Minőség szerint helyben és helybeli paritásra 13-20—18-80 fillért jegyzünk készízetés mellett.

Takarmányrúpbán minimális kínálat mellett nyugodt a hangulat. Helyben 11-60 koronáig, Kőbányán pedig jobb áruért 11-80 koronát fizetnek.

Zabban az irányzat csendes és mérsékelt forgalom mellett árak nem változtak. Minőség szerint helyben 10-30—11-20 koronáig jegyzünk.

Ujlengeri szintén csendes. Kőbányán 9-60 K.-ig, decemberre 9-10—20, januárra 9-20—30 korona érhető el budapesti paritásra.

Szeszüzlet.

Szesz. (Goldfinger Gábor szeszgyári képviselő tudósítása.)

A lefolyt héten a szeszüzletben az élénk irányzat változatlan szilárd volt és a szeszáruk egyazonnali, valamint későbbi szállításra a legutóbbi zárlatjegyzés szerint záródnak. Ugy a budapesti piacon, valamint vidékről a vételkedv és fedezési vásárlások élénke és több nagyobb tétel finomított szesz adózva 116-50—117-50 K., adózatlanul 46-50—47-50 kor. el is kelt helybeli finomítógyáraktól.

Élesztőszesz gyérebbe fogyott és adózva 117-50 K.-ig, adózatlanul 47-50 koronáig jegyeztetik.

A denaturált és adózott nyersszesz ára változatlanul szilárd.

Vidéki finomítógyárak részéről finomított szesz budapesti vevőknek 1 koronával olcsóbban volt ajánlva a kartell árjegyzése szerint és több tétel egyazonnali, valamint decemberi szállításra zárulva is lett, kedvezőbb fizetési feltételekkel, mint a budapesti finomítógyárak feltételei.

Mezőgazdasági szeszgyárak kontingens és exkontingens szeszt e héten gyéren ajánlottak és csak néhány tétel kelt el változatlan áron azonnali szállításra és kötésre.

A kontingens nyersszesz ára Budapestén 42—42-50 korona.

Bécsi jegyzés 42-20—42-80 korona kontingens nyersszeszért.

Prágai jegyzés 112-75—113— korona adózott és 39-75— korona adózatlan szeszért.

Trieszti jegyzés 20— korona kiviteli szeszért, 90% hektoliterje.

Kivételre e héten több nagyobb tétel finomított szeszt vásároltak, mely Dél-Törökország felé lett szállítva.

Vidéki szeszgyárak változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatárak e héten: Nagyban: Finomított szesz 116-50—117-50 K., élesztőszesz 116-50—117-50 K., nyersszesz adózva 114-50—115-50 korona, nyersszesz adózatlan (exkontingens) — korona, denaturált szesz 36—36-50 korona. Kontingens nyersszesz — korona.

Az árak 10,000 literfokként hordó nélkül bérmentve, budapesti vasutállomáshoz szállítva, készpénz fizetés mellett értendőek.

Vetőmagvak. (Mauthner Ödön tudósítása.)

Vörös lőhere. A lefolyt héten a kínálat és vételhez való hajlam lépést tartottak egymással. Szórványosan a hangulat lanyhaságról lehet hallani, de az elfogulatlan figyelő aligba bír lanyha irányzatu időszakot felfedezni, hogyha az évad kezdetétől egész mai napig felmerült eseményeket sorra veszi. Ez alkalommal az eddigi és jelenlegi árakról akarunk beszélni. Olyan mennyiségek kimaradása, mint amelyek más években közepes termés esetén a Bánságból szoktak kerülni, teljesen igazolta a kezdetbeli árakat, melyeket erdélyrezi és északmagyarországi vörös lőhereért jegyezték és a magas árak csak akkor esőkkentek, midőn a Dunántul vidéke új termelőkkel, új készletekkel állítottak be. De ezen ársökkenés is mindig normális mederben folyt, a lanyhaság képét soha sem nyújtotta, a forgalom mindig megfelelőleg élénk volt és különösen jobb minőségű tétélek gyorsan elkeltek. Az üzlet jelen helyzete is kellemes hangulatot tanusít, a kivétel mindinkább kibontakozik passivitásából és ami a piacra került, az könnyen volt elárúsítható.

Luczerna. Provence vidékéről folytatólág is olyan mustrák érkeznek, melyek nem annyira szem-mint inkább színre nézve esnek kifogás alá. Magyar áruból kisebb tétéleket ajánlat, melyek a mult heti jegyzések mellett keltek el. Baltaczimet kerestek, ára emelkedik. Bükkönyt szintén. Muharmag fojtotólág is fentartja szilárd irányzatát.

Jegyzéseink 50 kgrmmonként Budapestén:

Vörös lőhere elsőrendű öregszemű	72—74 korona
Vörös lőhere középminőségű	68—71 "
Vörös lőhere gyengébb minőségű	62—64 "
Luczerna magyar elsőrendű	45—50 "
Luczerna magyar középminőségű	41—44 "
Muharmag	7—7-50 "
Baltaczim	12-50—14 "
Bükköny	7—7-50 "

A Mauthner Ödön czég e lap gazdaelőfizetőit kívánatra akár levélben, akár sürgönyileg teljesen költségmentesen értesíti az összes magfélék napi áraitól.

Az Erzsébet Gőzmalom-Társaság üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. Budapest, 1900. nov. 22-én. Kötélezettség nélküli árak 100 kilonként, tejsulyt tisztasulynak érve, zsákosul, a budapesti vasuti vagy hajóállomáshoz szállítva:

B u z a l i s z t							
Szám:	0	1	2	3	4	5	6 7 7 ¹ / ₂
Ár K.:	25 20 24.—	22.80	21.80	21.40	20.—	18.80	15.20 14.—
buzakorpa							
8-as takarmányliszt finom goromba							
korona	11.40		8.40		8.60		

Hedrich és Strauss „Nitrálmalom” üzleti tudósítása a „Köztelek” részére. 1900. nov. 30-án.

R o z s l i s z t						
Szám:	0	1	2	3	4	
Ár: Kor.	22.80	22.—	21.20	20.80	19.40	17.40 14.40
K ö l e s k á s a :						
Szám	0	1	2	3	4	
Ár: Kor.	25.—	24.—	23.—	22.—	20.50	
Rizstakarmányliszt	Árpadercze	Takarmánydara				
— K.	11.— K.	10.20 K.				
Rozskorpa						
10.—						

Áraink 100 kgonként, helyben, elegysulyt tisztasulynak véve, zsákkal együtt értendőek.

A központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban (en gros) eladott élelmiczikké árairól.

A magyar gazdák vásárcsarnok ellátó szövetségét üzleti jelentése. 1900. nov. 28.

Forgalmunk a hét első felében kielégítő volt. Vagontételeink voltak: burgonyából romániai, előbaromfióból és alvidéki káposztából. A két első czikk rendes irányzat mellett változatlan áron értékesített, az utóbbinál a hangulat kellemesebb lett és ennek hatása alatt 50 fillérrel magasabb árt lehetett 100 kg.-ként elérni. A hozatalok vadféléknél csökkentek, részint ezért, részint mert az időjárás is hideggyebbre fordult, a vételkedv fokozódott s az árak is behozták mulhethi veszteségüket. Tejtermékek közül teavaj 10 fillérrel olcsóbbodott, ugyanannyival főzővaj míg turó ismét teljesen elhanyagolt, nehezen értékesíthető. Tojásnál az irányzat nagyon szilárd, primaáru nagyon kevés kerül eladásra és ezért 90—94 koronát eredeti ládánként könnyen elérhetni. Vágott ludnál a hozatalok mérsékelték, dacára a megváltozott időjárásnak az árak még sem emelkedtek, a mult heti nivón állnak. Gyümölcsneműeknél a forgalom nem volt nagy arányu a beérkezett kisebb tételü almák változatlan áron nyertek elhelyezést. Eladásaink:

Vad: Szarvas 56—62, őz 110—120, vadsertés 80—110 filléren kelt egészben és kilonként. Nyul 210—229 filléren értékesített darabonként. Fácán 230—300 fillér dbonként.

Tojás: Prima alföldi áru 90—94, apadt 84—86 korona eredeti ládánként.

Tejtermékek: Prima teavaj 200—220, főzővaj 150—160, turó 16—18 fillér kilonként.

Vágott lud 90—100, kacsa 112—114, pulyka 112—116 fillér kilonként.

Előbaromfiak: Káppan 300—320, tyúk 220—230 fillér, pulyka minőség szerint 5-60—6-00 korona páronként nagyobb tétéleknek.

Rózsaburgonya minőség szerint 270—320, fejekáposzta 440—450 filléren kelt el vagontételeknél 100 kg.-ként, foghagyma II-od osztályu 15—16, torma édes 18—28 korona 100 kg.-ként.

Hideghusvásár az Orczy-uti élelmi piacon. 1900. november hó 30-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 69 árus 217 db sertést, 2 árus 9 db stüdöt, 3800 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 3000 kg. szalonnát, 1000 kg. hájat.

Videkről és pedig: Nagy-Székelyről 3 árus 69 drb sertést, Czecczéről 2 árus 34 drb sertést, Német-Kőről 1 árus 13 drb sertést, Soltról 4 árus 28 drb sertést, Duna-vecséről 2 árus 21 drb sertést, Dunapatajról 5 árus 37 darab sertést, Ráczkevértől 1 árus 7 drb sertést, összesen 19 árus 202 drb sertést, helybeli árus 217 drb sertést, mindössze 419 drb sertést.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertéshús 1 kg. 84—100 fillér, 1 q. — K., stüdöhús 1 kg. 120—128 fillér, 1 q. — K., füstölt sertéshús 1 kg. 112—120 fill., 1 q. — korona, szalonna zsirnak 1 kg. 96—104 fill., 1 q. — K., füstölt szalonna 1 kg. 104—104, 1 q. — fillér, háj 1 kg. 108—112, 1 q. — fillér, disznózsir 1 kg. 120—124, 1 q. — fillér, kocsonyahús 1 kg. 48—64, 1 kg. — fillér, füstölt sonka 1 kg. 128—140 fillér. 1 q. — korona, kolbász 1 kg. — fillér, disznósajt 1 kg. — fillér.

Hideghusvásár a Garay-téri élelmi piacon 1900. november 30-án. (A székesfővárosi vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott Budapestről 45 árus 62 db sertést, 0 árus 15 db stüdöt, 3500 kg. friss húst, 1400 kg. füstölt húst, 600 kg. szalonnát, 200 kg. hájat, — kg. zsirt, — kg. kolbászt, — kg. hurkát, — kg. füstölt szalonnát, — kg. kocsonyahúst, — kg. disznósajt, — kg. (— db) sonkát, — kg. tőpörtöt.

Videkről és pedig: N.-Kőrösről 11 árus 131 drb sertést, Czegiedről 9 árus 119 darab sertést, Nagy-Székelyről 4 árus 88 drb sertést, Szabadszállásról 1 árus 4 drb sertést, Kis-Kőrösről 2 árus 13 drb sertést, Madocsáról 0 árus 52 drb sertést, Dunapatajról 3 árus

12 drb sertést, Fehérvárról 1 árus 15 drb sertést, Albert-Irsáról 1 árus 4 drb sertést, Duna-Vecseről 1 árus 5 drb sertést, Tassról 1 árus 7 drb sertést, Monorról 4 árus 153 drb süldöt, összesen 44 árus 450 drb sertést és 153 drb süldöt.

Forgalom élénk. Árak a következők: Friss sertés 1 kg. 96-100 fillér, 1 q 78-84 korona, süldős 1 kg. 112-120 fillér, 1 q 78-84 korona, füstölt sertés 1 kg. 128-136 fillér, 1 q 112-116 korona, szalonna zsirnak 1 kg. 100-104 fillér, 1 q korona, füstölt szalonna 1 kg. 128-136 fillér, 1 q korona, hárj 1 kg. 100-112 fillér, 1 q korona, disznósír 1 kg. 120-120 fillér, 1 q korona, kocsonyahús 1 kg. 60-64 fillér, 1 q korona, füstölt sonka 1 kg. 136-140 fillér, 1 q korona, kolbász 1 kg. Disznósajt 1 kg. hurka —, 1 drb —, töpörtő 1 kg. — fillér.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület, Mester-utca. 1900. november 30-án. A székesfővárosi vásár-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhozott a szokott községekből 179 szekér réti széna, 53 szekér muhar, 36 szekér zsupszalma, 12 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, 1 szekér tengeriszár, 11 szekér egyéb takarmány (zabosbukkony és sarju stb.) 400 zsák zsecska.

A forgalom közepes. Árak fillérekben, q-ként, a következők: réti széna 520-560, muhar 500-520, zsupszalma 280-320, alomszalma 240-280, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, 100 kéve tengeriszár 1000-1000, luczerna —, sarju 460-460, szalmaszecska 360-380, széna —, uj —, zabosbukkony 460-520. Összes kocsiszám 296, súly 370,000 kg.

Állatvásárok.

Budapesti szarómarhavásár. 1900. nov. hó 29-én. A székesfővárosi közigazgatóság és marhavásár igazgatóságának jelentése.

Felhajtott: belföldi 222 db, eladatott — db, galicziai — drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, növendék élő borju 3 db, eladatott — drb, élő bárány — db, eladatott — drb; öltött belföldi 18 drb, eladatott — drb, galicziai — drb, eladatott — drb, tirolai — drb, eladatott — drb, bécsi öltött — drb, eladatott — drb, növendék borju — drb, eladatott — drb, öltött bárány — drb, eladatott — drb, élő kecske — drb, eladatott — drb.

Borjuvásár hangulata lanya volt. Árak a következők: Élő borju: belföldi — koronáig, kivételesen — koronáig drbnként, 68-90- koronáig, kivételesen 96 — koronáig súlyra, galicziai —, kiv. — koronáig drbnként, — kor.-ig, kiv. — koronáig súlyra, tirolai — koronáig kiv. — koronáig drbnként, — koronáig koronáig kiv. — koronáig súlyra, növendék borju —, koronáig, kiv. — koronáig drbnként, — koronáig, kiv. — koronáig súlyra, öltött borju: belföldi 110-112 koronáig, kiv. 114 koronáig súlyra, galicziai — koronáig, kiv. — koronáig súlyra, tirolai — koronáig, kiv. — koronáig drbnként, bécsi — koronáig, kiv. — koronáig súlyra, növendék — koronáig, kiv. — koronáig drbnként, élő bárány — koronáig páronként, öltött bárány — koronáig párja.

Budapesti gazdasági és tenyészmurhavásár. 1900. évi november hó 29-én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

Felhajtott: 132 db, ugymint: jármos ökör elsőmin. — db, közép — db, alárendelt — db. Fejőstehen: fehér — db, tarka 92 db, tenyészbika 0 drb, tarka tinó —, fehér — db, jármosbivaly — db, bonyhádi 40 db, hizalmi való ökör — db, üsző fehér — db.

Fejőstehenekre az üzlet lanya volt. Következő árak jegyzettek: Elsőrendű jármos ökör —, középmin. jármos ökör — pár., alárendelt minőségű jármos ökör —, Jármos bivaly — é. s. mm. — K.-ig páronként. jobb minőségű jármos ökör — mm.-kint é. s., tarka bekötni való ökör — K.-ig. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származású tehén 130-220 koronáig darabonként, bonyhádi tehén 230-330, kiv. — koronáig darabonként.

Budapesti vágómarhavásár. 1900. évi nov. hó 29. én. (A budapesti közigazgatóság és marhavásár igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 3029 db nagy vágómarha, nevezetesen: 967 db magyar és tarka ökör, 419 db magyar és tarka tehén, 1334 db szerbiai ökör, 136 db szerbiai tehén, — db boszniai ökör, — db tolnai tehén, 104 db bika és 69 db bivaly.

Minőség szerint: 16 darab elsőrendű hizott 81 db középminőségű és 11 db alárendelt min. bika 174 db elsőrendű hizott ökör, 2104 db középminőségű ökör és 44 db alárendelt min. ökör; 50 db elsőrendű hizott tehén, 483 db középminőségű tehén, 86 db alárendelt minőségű tehén.

A vágómarha felhajtás 600 drbkal kevesebb volt, mint a múlt héten, minthogy a kereslet csekély volt, az árak változatlanok maradtak. Konzervgyári czélokra vettek mintegy 300 drbot. E czélra a jövő héten, valószínűleg már nem vesznek.

Következő árak jegyzettek: Hizott magyar ökör jobb minőségű 60-85-—, kivételesen —, hizott magyar ökör középminőségű 52-58-—, alárendelt minőségű magyar ökör 48-50-—, jobb minőségű magyar és tarka tehén 38-62-—, kivételesen tarka tehén —, magyar tehén középmin. 38-62-—, alárendelt minőségű magyar és tarka tehén 38-62-—, szerbiai ökör jobb minőségű 48-60-—, kiv. —, szerbiai ökör középminőségű 38-44-—, szerbiai ökör alárendelt minőségű —, szerbiai bika 44-68-—, kivételesen —, szerbiai bivaly 30-44-—, kiv. —, magyar legelőmarha I. rendű 40-54, II. rendű — koronáig métermázsankint elősúlybar.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1900. nov. 29-én. (A budapesti vásárigazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A mai vásárunk emelkedett felhajtás mellett, igen élénk forgalmu volt.

Felhajtott összesen 738 db. Eladatott 401 db. Jobb minőségű lovakból bítas 10 drb, eladatott 4 db, 300-360 K.-ért, könnyebb kocsi (jukker stb.) 40 db, eladatott 18 db, 260-400 K.-ért, nehezebb kocsi (hintós) 30 db, eladatott 10 db 280-380 K.-ért, igás kocsi (nehéz nyugati faj) 50 db, eladatott 17 db 180-220 K.-ért, ponny 4 db, eladatott 2 db 50-74 K.-ért; közép minőségű lovakból: nehezebb félek (fuvaros ló stb.) 120 db, eladatott 50 db 120-195 K.-ért, könnyebb félek (parasztló stb.) 400 db, eladatott 260 db 55-98 K.-ért; alárendelt minőségű lovakból 84 db, eladatott 40 db 12-30 K.-ért. Bécsi vágóra vásároltatott 116 db, az állatkert részére vásároltatott 8 darab, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gypmesterhez küldetett — db.

Kőbányai sertés vásár. 1900. évi nov. hó 30-án. (Első magyar sertéshísló-részvénytársaság telefon jelentése „Köztelek” részére.) Az üzlet esendes volt. **Heti átlag-árak:** Magyar válogatott 320-380 kgros nehéz 97-98 fill., 280-300 kggrammos nehéz 96-97 fill., öreg 300 kg. tui — fill., vidéki sertés könnyű — f. Szerb 86-93 f. Román — tisztá kg. páronként 45 kgr. életsúlyonosság és 40% engedmény szokásos. — **Élesgárak:** Tengeri 13 50 — korona, árpa uj 12-40 kor. Kőbányán átvéve. **Helyi állomány:** november 23-án maradt 36158 darab. **Felhajtás:** Belsődről 2297 darab, Szerbiából 1371 darab, Romániából — drb, egyéb államokból — darab. Összesen 3668 db. Főösszeg 39826 db. Állomány és felhajtás együtt — drb. **Elhajtás:** Budapesti fogyasztásra (I-X. kerület) 1575 drb, belföldre Budapest környékére 848 drb, Bécsbe 42 drb, osztrák tartományokba 1202 drb, Ausztriába — db. Német birodalomba — darab egyéb országokba — darab, összesen 3675 db. A szappangyárakban feldolgoztatott: szállásokban elhullott 0 darab, vagonokból kirakott hulla 2 darab, borsókásnak találtatott 5 darab, összesen 7 db. Maradt állomány 36181 drb. A részvény-szállásokban 12378 drb van elhelyezve. Az egészségi és tranzitszállásokban maradt XI/23. 6525 db. **Felhajtás:** Szerbiából 1371 db, Romániából — drb, összesen 7890 drb. **Elhajtás:** 1369 drb, maradt állomány 6527 drb és pedig — drb szerb és 6527 db román. Az egészségügyi szemlélnél jan. 1-től máig 298 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgoztatott.

Ingtatlanok árverései (40000 korona becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Decz. 1.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-tóság drucker Károlyné	42715
Decz. 1.	Bpest I-III. jbiróság	a tkvi ha-Lechner Gyula tóság	233527-25
Decz. 3.	Nagy-kanizsai kir. tvszék	a tkvi ha-Blumen-schein Józsefné tóság	42925
Decz. 3.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi ha-özv. Fáy Józsefné tóság	127104
Decz. 4.	Ujpesti kir. jbiróság	a tkvi ha-Csillag Károly tóság	81200
Decz. 4.	Miskolczi kir. tvszék	a tkvi ha-B. Kovács János tóság	109500
Decz. 5.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Szelinár Vilmos tóság	82272
Decz. 6.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Strasser Ulrik tóság	775010
Decz. 6.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Heller Lipót tóság	438909
Decz. 7.	Edeleányi kir. jbiróság	a tkvi ha-gr. Pallavi vicini Hippolit tóság	63530
Decz. 10.	Bpest I-III. kir. jbiróság	a tkvi ha-Susa Mamóné tóság	159419

Decz. 10.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Prohászka Ferencz tóság	402293
Decz. 12.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Fekete Vilmosné tóság	317821
Decz. 12.	Perlaszi jbiróság	a tkvi ha-Szmetana Antal tóság	63529
Decz. 13.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Van Royen Heinrich Mária tóság	217843
Decz. 13.	Bpesti I-III. ker. kir. jbiróság	a tkvi ha-Széi Samu tóság	150649
Decz. 15.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Vigassy János István tóság	59471
Decz. 17.	Debreczeni kir. tvszék	a tkvi ha-Szikszay Gyula tóság	56734
Decz. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-id. Men-dellsóhn J. Gyula tóság	162342
Decz. 21.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Novák Tibor tóság	607200
Decz. 22.	Szabadkai kir. tvszék	a tkvi ha-Miatov Jefe tóság	68816
Decz. 22.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Jiraszek Nándor tóság	502902
Decz. 22.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-Stefanovits Miklós tóság	73558
Decz. 27.	Temesvári kir. tvszék	a tkvi ha-Kinszky S. Politzer Eszti tóság	53080
Decz. 28.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Krell István tóság	288077
Decz. 28.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Perich Károly tóság	290009
Decz. 28.	Munkácsi kir. jbiróság	a tkvi ha-Króó Mina tóság	45728
Decz. 31.	Egri kir. tvszék	a tkvi ha-Egri kereskedelmi és iparhitelintézet tóság	60000
Jan. 1.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Schmidt Odónné tóság	462638
Jan. 11.	Budapesti kir. tvszék	a tkvi ha-Wodianer Arthúr tóság	192897
Jan. 16.	Törökbecsei kir. jbiróság	a tkvi ha-Melenczei gör. kel. szerb egyházközség tóság	40327

Szerkesztői üzenetek.

Ny. József urnak, Nagy-Kemenese, Tessék megrendelni a szerkesztésről Lázár és Kosutány-féle könyvet az Egerbergen-féle könyvkereskedésből (Hofmann és Molnár, Budapest, Ferencztek-tere).

Mezőgazdák figyelmébe!

Ellismert kitűnő hazai gyártmány!

1600 gőzcsepplőkészlet üzemben!

CZIM:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNYTÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-UT 7. SZÁM.

Gőzcsepplőkészletek

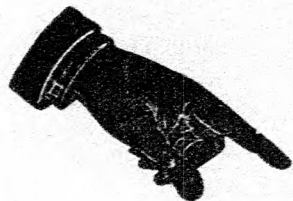
2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12 lóerejűek.

Magánjárók

(uti mozdonyok.)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

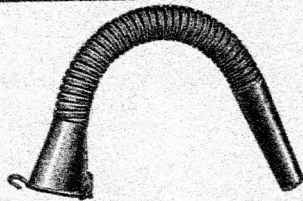
Arjogyzék kívánatra díjmentesen küldetik.

Impertált eredeti
angol kosok

kaphatók:
PICK OSWALD-nál
BUDAPEST,
VIII., Külső-Kerepesti-ut 1. sz.

Gazdaközönség

figyelmébe!

Legujabb és legjobb

szabad. „HYDRA“ vetőgéptölcsér

hajlékony acéltömlőből, mely végét jelenti a vetőgéptölcsérnél eddig előfordult kelemetlenségeknek.

Szakértők véleménye szerint a legcélszerűbb és legtartósabb tölcser.

Hajlékony mint a gummi, ruganyosabb mint bármely más vetőgéptölcsér. Soha sem törik vagy szakad és ellentáll minden elgörbülésnek. — A tömlő fala teljesen zárt levén, a vetőmag csak a rendeltetési helyére juthat.

Ezen tölcserrel felszerelt vetőgépek kaphatók: Nicholson gépgyár r.-t.-nál Budapest, VI., Külső Váci-ut 5., Kühne E. ur gépgyárában Moson-Budapest. — Ezenkívül a tölcserék minden nagyobb műszaki üzletben beszerezhetők.

Nagybani eladás: Pforzheimi fémöntőgyár társ.

Magyarországi vezérképviseleténél **FODOR ÖDÖN** műszaki irodájában
1399 Budapest, VII., Kertész-utca 41.

Leírások kívánatra készpénzzel küldetnek.

Élmi szerek értékesítését eszközlik az előírt % mellett.
Felvilágosítást és esomagolási utasítást ingyen nyújt tagok és nem tagoknak.

Azonnali készpénzszámolás.

Magyar Gazdák
Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete
HATÓSÁGI KÖZVETÍTŐ
BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS KÖZPONTI VÁSÁRCSARNOKÁBAN.
Sürgőnyezim: Aurora-Budapest.

Értékesítésre elfogad:

Husneműket, füstölt húst, vadakat, szárnyasokat — élő és leölt állapotban, tojást, vaját, halat burgonyát, káposztát, zöldségféléket, gyümölcsöt stb.

Kitünő minőségű

tölgymakk-ot

nemkülönbön mindenféle erdészeti magot ajánl a

Magy. magpergető-gyár
Faragó Béla Zala-Egerszegen;
minden kiállításon kitüntetve, legutóbb

Párisban ezüst éremmel.

1142

SACK RUDOLF egyedüli képviselője Magyarországon
PROPPER SAMU

Budapest, Váci-körút 52. szám.

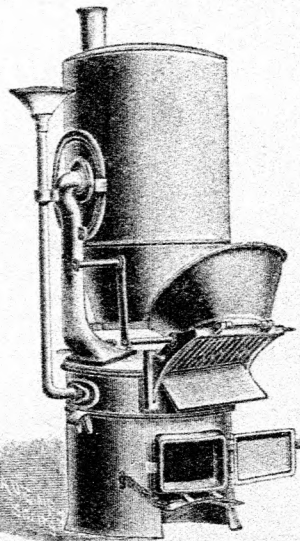
Előre becsátva, hogy Sack Rudolf világhírű gyártmányai eredeti minőségben csak nálam kaphatók:

ajánlom közkedveltségű egytetemes és többvasu ekéimen kívül sík és dombos talajra egyaránt kitűnően alkalmas sorba- és szórva vetőgépeimet

szecskaavágó-, répaavágó gépeimet.

Kézi, járgány- és gőzhajtásra járgányaimat a jelenkor legjobb szerkezetű

takarmánypároló

készülekeimet s minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.
Mindenről kimerítő árjegyzék és készpénz felvilágosítások.

A sághi bérházakban, vasut, posta- és táviráda állomás ságh-Könyi, 50 métermázsra első rendű minőségű Hanna árpa van eladó. Árja métermázsánként 15 korona a vető zsákjában a vasúthoz szállítva. 1911

Akácziát

kiültetés vagy sorfák-
nak alkalmassat bármily mennyi- és minőségben elad: 1825

Dr. Pajzs Gyula

hevesi gazdasága (Hevesm.)

Magyar kir. államvasutak.
1510.3/900. szám.

Pályázati hirdetés.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános pályázatot hirdet a tulajdonában levő **6587 darab vízmentes teherkocsi takaró ponyva** közül a használat közben megsérülteknek 1901, 1902. és 1903. években leendő foltozása és egyéb módon való alapos kijavítása, bőrlátetés új sárgaréz karikákkal való ellátása és helyreállítása iránti munkálatokra.

Ezen munkálatokra a 151023/900. szám alatti pályázati felhívásban foglalt határozmányok és a magy. kir. államvasutak 122.291/900. számú általános szállítási feltételei mérvadóak és kötelezők.

Ezen határozmányok, — valamint az ajánlati űrlapok a magy. kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési „A III. szakosztályánál, Budapest, VI., Andrássy-ut 73. szám II. emelet 43. ajtó, — a ponyvák pedig a budapest-józsefvárosi állomáson lévő ponyvakezelési raktár vezetőségénél, — a pályázati határidőig naponként, a hivatalos órák alatt megtekinthetők, különben pedig a határozmányokat feltüntető pályázati felhívás és az ajánlati űrlap 1—1 példány a igazgatóság anyag és leltárbeszerzési szakosztályánál díjtalanul megszerezhető; a hivatalozott szállítási feltételek pedig az igazgatóság nyomtatványtáránál 50 fillér befizetése esetleg 50 és 20 fillér postadíj előzetes beküldése ellenében megszerezhetők. Minden ajánlattevőről feltételezzük, hogy a pályázati feltételeket ismeri és kötelezőleg elfogadja.

Az ajánlat kizárólag az e célra készült és az igazgatóság anyag és leltár beszerzési szakosztályánál 1—1 példányban ingyen kapható űrlapon állítandó ki.

A lepecsételt, aláírt és kellő bélyeggel ellátott ajánlatok: „a magyar kir. államvasutak igazgatóságának anyag és leltár beszerzési (A III.) szakosztályához” címzelve, legkésőbb 1900. évi december hó 15-én délelőtt 12 óráig beküldendők, illetve ott átadandók és ezek borítékára világosan reá vezetendő: „Ajánlat 151023/900. számhoz ponyvák foltozása és javítására.”

Az ajánlathoz 2000 korona készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas érték papirokban bánatpénzkeppen, legkésőbb 1900. évi december hó 14-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Nyertes ajánló ezen bánatpénzt a pályázati felhívásban foglalt feltételek értelmében köteles kiegészíteni.

A bánatpénz letétele az ajánlatban ugyan felemlítendő, a letett bánatpénzről szóló letéti jegy azonban nem csatolandó az ajánlathoz.

Budapest, 1900. évi november hóban.

Az igazgatóság.

Vészen átment másfél éves

tenyészkanok

kaphatók

Kornstein testvérek-nél

Nagy-Szalonta, (Pata-pusztá).

919

Takács Oszkár

gépgyára
BUDAPEST—KÖZTELEK
Üllői-ut mellett.

Gőzcséplőkészleteknek szakszerű javítását vállalja. Költségvetéssel díjmentesen szolgál. Ajánlja és raktáron tartja az Első magyar gazdasági gépgyárban készült gőzcséplő-garnitúrákat minden nagyságban. * * * * *

Raktáron tart mindennemű mezőgazdasági gépeket és eszközöket, u. m. járgányos és tisztító cséplőkészleteket, vetőgépeket, rostákat, okékat, szeszkaravókat, borpréseket, stb.

Csereüzletek köttetnek. Mérsékelt árak és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)
az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a
Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége
erkölcsi támogatásával. Alakult: 1900.

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása: 400,000 kor.
Alapítványok és üzletreszekben: 1,200,000 kor.
Összesen: 1,600,000 kor.

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével és felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál.

1898

az igazgatóság.

Magy. kir. államvasutak.

Üzletvezetőség Szegeden.

Pályázati hirdetmény.

Temesvár Józsefv. állomásunkon megüresedő pályaudvari vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettük. A bérlet 1901. május hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1904. évi április hó 30-ig. Bérletnek következő helyiségek becsáttnak rendelkezésre u. m. 3 lak., 3 cselédszoba, 2 éléskamra, 2 árnyékszék, 2 konyha, 1 edénykamra, 1 mosogató, 1 mosókonyha, 1 mángorló, 7 pince, 2 padlás és 1 jégverem.

Az üzem céljaira átengedtetik az I., II. és III., osztályú étterem és a fedett perron egy része.

Az egy koronás bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak fent kiirt Temesvár Józsefváros állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletére” felirattal ellátott, lepecsételt borítékba zárt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1900. évi decz. hó 5-én déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános osztálya főnöknél (üzletvezetőségi palota, I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 800, azaz nyolczszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1900. évi decz. hó 4-én déli 12 óráig vagy személyesen leteendő, vagy kir. posta útján beküldendő.

Az értékpapírok a pesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 nappal nem régebb, a névértékét meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számít. Készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik. Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlítendő ugyan, de a letétől nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (II. em. 17. szám.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeket ismerik s anokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják. A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vétetni nem fognak. Az ajánlatok között a választás a bérletre való tekintet nélkül szabadon történik.

Az Üzletvezetőség.

Eladó ökörtinó.

10 darab idei elválasztott ökörtinó és 30 darab egy és két éves ökörtinó (Magyar Erdőyi faj) eladó Méltóságos Báró Bornemisza Elemér ur Hadrévi gazdaságában. — Közelebbi felvilágosítást nyújt

Neményi József intéző Hadrév,

utolsó posta Gerend, Erdély.

1900

„KÖZTELEK”

kiadóhivatalában

Budapest, Köztelek

a következő gazdasági szakmunkák kaphatók:

Egyszerű gazdasági számvitel. Irta Suschka Richárd. Az Orsz. Magyar Gazd. Egyes. által 2000 korona pályadíjjal koronázott pályamű. Bolti ára csinos vászonkötésben 6 korona. A „Köztelek” előfizetőinek és az O. M. G. E. tagoknak portomentesen megküldve 4 korona 60 fillér.

A Baromfi bizlalása és a hizott baromfi értékesítése. Irta Hreblay Emil állattenyésztési felügyelő. Ára portomentesen küldéssel 1 korona 70 fillér.

Gazdasági Számviteli Naptár. Szerkeszti Szilassy Zoltán, az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. Megjelenik minden évben. Bolti ára 1 korona 50 fillér, portomentesen küldéssel 1 korona 90 fillér.

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894-ik évi XII-ik törvényczikk, a végrehajtására vonatkozó miniszteri rendelet, magyarázatokkal ellátva, egy füzetben bérmentesen küldéssel 2 korona 20 fillér.

A sertés javítása és hizlalása. Gazdák és hizlalók használatára. Irta: K. Ruffy Pál uradalmi főtiszt. Ára portomentesen küldéssel 2 korona 20 fillér.

A mesterséges borok készítésének, forgalomba hozatalának tilalmáról szóló törvény. Magyarázó jegyzetekkel ellátta: dr. Lónyai Ferencz. Ára 1 korona 60 fillér.

BIRDETÉSEK

felvételnek a kiadóhivatalban BUDAPEST, Üllői-ut 25-ik szám.

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olivolajat, elsőrendű savtalanított repceolajat, stb. disznózsírt, szalonnát és szalonnáról lerázott só.

Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololajot, keserűsót csudását stb.

Mindenkor a legmagasabb napi áron, készpénzfizetés mellett vásárolok lóherét, lucernát és egyéb magvakat és kérek mintázott szives ajánlatokat.

AJÁNLÓK:

Kocsikenőcsöt, Petroleumot,

Zsákokat, takaró- és szekérponyvákat, kárpályfestékeket, fedőlakot,

MŰTRÁGYÁT

Olasz szaponáriát tiszta vastag gyökerekből őrölve.

Lucernát, lóherét, fűmagvakat

minden célra és minden egyéb gazdasági czikket.

Vetőmagot

a legfűlányosabb áron és garantiált jó minőségben.

KRAMER LIPÓT,

BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Sürgőnyozim: „CERES” Budapest.

Telefon.

Arjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

Egy vagy több tehen tartásnál kifizetődik a Balance Separator

Első érme, arany kitüntetések, államdíjak stb.

A BALANCE SEPARATOR

lefőlőző-gépek hat hónap alatt kifizetik önönmagukat.
ELSŐ MAGYAR TEJGAZDASÁGI GÉP- ÉS ESZKÖZGYÁR
FUCHS ÉS SCHLICHTER
 BUDAPEST, VI., ANGYALFÖLD, JÁSZ-UTCZA 7.

Kézi és erőhajtású tejgazdasági telepek és szövetkezetek teljes berendezése.

Tisztelt vevőinknek hosszabb időre biztos vajpiacot biztositunk.

Téli idény. 1900. Párisi világkiállítás jury tagja. Téli idény.

KÜHNE E.

Magyarország legrégebbi gazd. gépgyára Mosonban (1856.)
 A beálló téli idényre ajánlja legjobb rendszerű és leggondosabb kivitelű:

Répvágóit, Szecsavágóit

minden nagyságban.
 Eredeti angol, Rapid darálók
 kukorica morzsolók,
 Gyökmosók
 Ventzky-féle takarmány füllesztők.
 Burgonya zúzóik, Burgonya választók.

A cég ajánkozik: Burgonya választók.

teljes takarmánykamra berendezések tervezésére és eszközlésére.

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körút 57/a.
 Részletes árjegyzékek rendelkezésre állanak.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazdasági és iparcélokra.
 Legjobb gummi- és kender tömlők Mindenféle csövek.

Árjegyzékek W. GARVENS, Wien, L. Walfischgasse 14. m. ingyen és bérmentve.

MÉRLEGEK,

legújabb javított rendszerű tízedes, százados és hídmérlegek fából és vasból, kereskedelmi, közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari célokra. Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barmmérlegek. Commandit-társaság szivattyú- és mérleggyártására.

W. GARVENS, Wien, L. Walfischgasse 14. m. Schwarzenbergstrasse 6.

HOTTER F. J. R. gyógyszerész a sz. Józsefhez BÉCS, XII/2., Schönbrunnerstrasse 182.

<p>HOTTER-FÉLE ABSORBINOL 1/2 palaeck frt 6.-, 1/4 palaeck frt 3.50. Eltávolít mindennemű kővést és zúrt testpedéket, a nélkül, hogy a szőrt tönkre tené. Erősíti a megtámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkre tesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladásától; különösen bevált epebajnál, csülök-daganatnál, palabútykóknál, vastag térdnél, csomóknál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, a hol ilyenek fellépnek. A bőrdök romlását megszünteti és meggyógyítja a szurdásokat.</p> <p>HOTTER-FÉLE AGRIL TÁPPORA lovak és szarvasmarháknak, 1 esomag 80 kr. Kifűnő pótlék a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vesemáj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.</p> <p>HOTTER-FÉLE HOLTTEKEMENŐS 1/4 tégely ára 2 frt, 1/2 tégely 1 frt 20 kr. Felülmúlhatatlan holttestem eltávolítására régi bajoknál is.</p>	 <p>ALLATGYÓGYKÉSZÍTMÉNYEI a jelenkor legkiválóbbjai, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerek által hatásukban el nem érhetők. Raktárak a gyógyszerárakban és drogériákban.</p> <p>Főraktár: BUDAPESTEN: Dr. EDDAL EML. által gyógyszer. Városházánál, dr. Egger László és Egger István gyógyszer. VI., Váci-körút 17. és FŐRÉK JÓZSEF gyógyszerész Király-utca 12.</p>	<p>HOTTER-FÉLE TRAINING-FLUID 1 palaeck 1 frt 20 kr. Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedörzsölések után a legnagyobb fáradalmakra és vontatásra készíti. A túlerőltetés következményeinél, bémulás, szagadás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmazandó.</p> <p>HOTTER I. ÉS II. SZ. DIENGPORA 1 kiló 1 frt 20 kr. Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; különösen borvált orvándoznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.</p> <p>HOTTER-FÉLE KOLIKA ELLENI SZER 1 üveg 1 frt 50 kr. Lovaknál mindennemű kolika és bugy felakadás, szarvasmarháknál pedig puffadás ellen alkalmazandó.</p>
---	---	---

Ideg és bőrbetegségeket

gyökeresen gyógyít számos évi kórházi működése alatt nyert gazdag tapasztalatai alapján
 med. univ.

Dr. FABINYI

v. kórházi orvos, specialista.
 Meglehető eredmény gyengeségi állapotoknál.
Rendelés 9-3-ig; este 6-8-ig.
BUDAPESTEN,
VII. ker., Erzsébet-körút 12. szám.
 Levelekre díjtalanul válasz, kívánatra gyógyszerek.

Faragó-féle

Csüdsömör - kenőcs.

Biztos hatású szer, csüdsömör, hám és nyereg törés ellen.

Faragó-féle

Versenyfluid.

Izom, ízület-rándulás, valamint rokkantság esetében kitűnőnek bizonyult. 1258
 Mindkét szer, több nagyobb uradalomnál, valamint kisebb gazdáknál kipróbálva; már több év óta igen jó eredménnyel használtatik.
 Kapható a feltaláló és készítőnél:
FARAGÓ ÖDÖN
 gyógyszerésznél
Tót-Komlós Békés-megye.

1 nagy tégely Csüdsömörkenőcs	2 korona.
1 kis "	1 "
1 üveg Versenyfluid 3 deciliter	2 "

Kwizda Ferenc János os. és kir. osztrák-magyar, román kir. és bolgár fejedelmi udv. szállító kerületi gyógyszerész Korneuburg, Bécs mellett.
 8 arany, 10 ezüst-érem, 30 dísz- és elismerő-okmány.

1 üveg ára 2 kor. 80 fill.

Os. és kir. mosóvíz lovaknak.

Közel 40 év óta udvari istállóknak, valamint nagyobb katonai és polgári istállóknak használatban van erőstítési nagyobb erőmegfeszítések előtt és után, továbbá rohamodások, rándulások és inak merevségénél stb. kapható a lovakat kiváló teljesítményekre az idomításnál. Valódi osztrák főnői védjeggyel kapható az Osztrák Magyar monarchia minden gyógyszerésztárában és drogériáiban. Főraktár: Tótk József gyógyszerész Budapest, Király-utca 12.

Megjelent a

Gazdasági Számveteli Naptár

1901. évre.

SZERKESZTŐ:

SZILASSY ZOLTÁN

az Orsz. Magy. Gazd. Egyesület szerkesztő-titkára

Kiadja az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

Ára portomentes küldéssel egy korona 80 fillér (90 krajczár).

■ *Egy díszesen s teljesen vászonba kötött, naptár részszel és gazdasági tudnivalókkal ellátott nagy alaku egysszerű számveteli könyv, a melyet minden gazda számvetelének bejegyzésére az egész éven át használhat.* ■

Megrendelések

a „Köztelek“ kiadóhivatalába BUDAPEST, IX., Üllői-ut 25. sz. intézendők.

A

Mindenemű tejjgazdasági eszközt
és gépet szállít, tejjgazdasági telepeket
és tejszövetkezeteket rendez be az

-Separator Részvény-Társaság

ezelőtt Pfanhauser A.

Budapest, V., Báthory-utca 4. szám.

MAGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HÍRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZ. HÖLÁGOSAN SZAB.
KRONOMETER- ÉS MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA ÉS RÉMONTŐR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KÉSZPÉNZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK 200 DILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE.

Magyar kir. államvasutak igazgatóság.
161934. szám. C/III.

Hirdetmény.

(Tanulóberletjegyek életbeléptetése Szár állomásról Bicske állomásra).
A magyar királyi államvasutak igazgatóságától nyert értesítés szerint f. évi november hó 15-től kezdve Szár állomásról Bicske állomásra egy és három hónapig érvényes tanulóberletjegyek fognak kiadni, melyek a Szaár állomáson díjtalanul kapható tanulóigazolványok alapján váltandók.
Budapest, 1900. október hó 31-én.

Az igazgatóság.

(Utánnymot nem díjazatik.)

Eladó szőlővessző.

Az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület” „Istvánbelki immunis” homoktalajú szőlőjéből kisajátítás folytán feleslegessé vált következő

európai szőlővesszők, e'adók.:

Sima vesszők.		Chasselas Rouge ... 10,000 . 6 "	
Olasz Rizling ... 40,000 ezre	6 kor.	Blanc ... 5,000	6 "
Nagy Burgundi ... 10,000	6 "	Veltelini piros ... 5,000	6 "
Mézes fehér ... 20,000	6 kor.	Tramini piros ... 4,000	6 "
Szent-Lőrincz ... 5,000	6 "	Vegyes csemege fajta ... 10,000	6 "

Megrendelések az

Országos Magyar Gazdasági Egyesület
igazgatójához

Budapest „Köztelek” intézendők.

A vesszők elszállításának még az ősz folyamán kell történnie. „Ezrenkint csomagolás és vasutra szállításért külön egy koronát számítunk.”

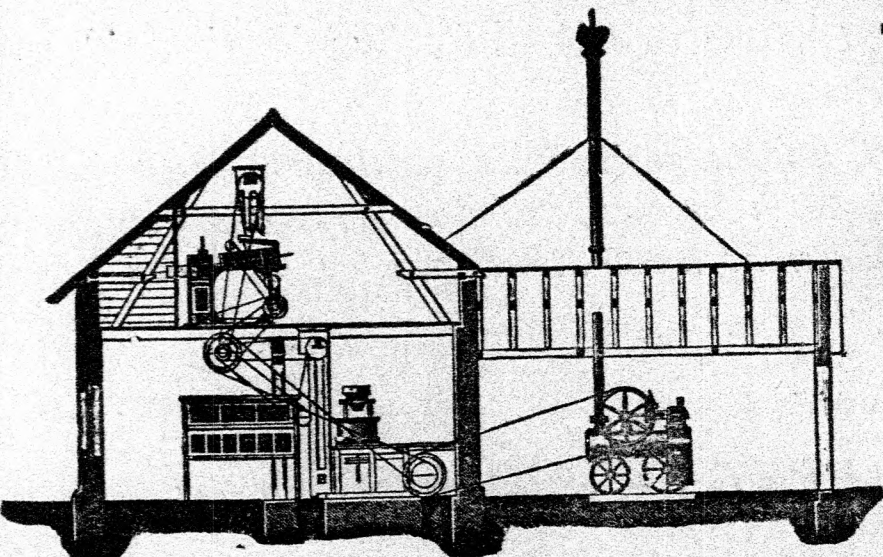
RENDSZERES

MALOM-berendezések

és egyes MALOMGÉPEK,

termény-tisztító - művek

gabonaraktárak (silos) részére.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemezgyár, malomépítéssel

Marshall, Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérügnéke

7624

BUDAPESTEN, V. ker., Külső váci-ut 46. szám.

Rendkívüli árleszállítás!

A magyar gazdasági irodalom színe-java leszállított áron **csekély havi részletekre.**

A szarvasmarha és annak tenyésztése. Irta *Tormay Béla*. Számos a szövegbe nyomott ábrával. Ára 4 kor. Pabst kalauza a szarvasmarhatenyésztésre, Magyarországot érdeklő jegyzetekkel ellátta *Galgóczy Károly*, 10 könyvnyi színezett ábrával s a szövegbe illesztett 52 fametszettel. Ára 10 kor.
Részletes állatörv és gyógytan, különös tekintettel a járványos kórokra s az állatorvosi rendszertre. — Állatorvosok, valamint tisztai orvosok s miveltőbb gazdák számára. Irta *Dr. Zlamál Vilmos*. Ára 11 kor.
A juh és gyapjú ismertetése. Számos a szövegbe nyomtatott ábrával. Irta *Dr. Rodicsky Jenő*. Ára 4 kor.
Tyukok és egyéb szárnyas állatok tojásai mesterséges kiköltéséről. Angolul írta *Cantelo W. J.* Magyarra fordította *Oetli Róbert*, kivonatos német fordítása után *Grubiczy Géza*. Ára 60 fill.
A baromfitenyésztés. Irta *Grubiczy Géza*. Negyedik átdolgozott kiadás, 72 a szövegbe nyomott ábrával. Két csinos vaszonkötésben. Ára 3 kor. 60 fill.
A takarmányozás gyakorlata. A takarmánynevelők előkészítése az etetésre, különös tekintettel a takarmánybesavanyítás legújabb haladására. Irta *Brümmer J.* Fordította *Krick Aladár*. Ára 4 kor.
A takarmánytermesztés kézikönyve. Tekintettel a takarmánynevelők történetére, életmódjára, betegségeire és ellenségeire, valamint a takarmányozásra. Irta *Dr. Rodicsky Jenő*. Második olcsó kiadás. Ára 3 kor.
A gazdasági haszonállatok okszerű takarmányozása. Irta *Wolf E.* Fordította *Kossutány Tamás*. Ára 4 kor.
A csalamádé és egyéb takarmányok művelési és besavanyítási módjai. Irta *Leconteau Edé*. Fordította *Ordódy Lajos*. Ára 4 kor.
A fil-féle takarmánynevelők és természetük. A szöveg közé nyomott 46 képpel. Irta *Szilassy Zoltán*. Ára 4 kor.
A buzavetőmag neveléséről. Irta *Kenessey Kálmán*. Ára 1 kor. 20 fill.
Az ipari és kereskedelmi növények ismerete és termesztése. Irta *Dr. Sippi Rodicsky Jenő*. Két kötet. Ára 4 kor. 80 fill.
Szikes talajok öntözése és alagosóvezése. *Hilgard* után fordította *Treitz Péter*. Ára 2 kor.
A dohánytermelés és kezeléstan. Irta *Pránerovszky Ágost*. A szövegbe nyomott ábrával. Ára 2 kor.
Repatermelés. Szerzője az országos gazdasági egyesület által kiírt pályázat nyertese. *Kovács F.* Ára 5 k. 20 fill.
A burgonya termelése. Irta *Szalay János*. Számos fametszettel ábrával. Ára 3 kor.
A lentermelés és kikészítés kézikönyve. Irta *Bakay Desső*. Ára 2 kor. 40 fill.
Kendertermelés. Irta *Bakay Nándor*. Ára 3 kor.
A gyümölcsértékesítés és gyümölcstermelés emelése. Irta *Semler Henrik*. Fordította *Gamaul Vilmos*. A szövegbe nyomott ábrával. Ára 2 kor.
A konyhakertészet. Irta *Boranyay István*. Ára 2 k. 40 fill.
A kertészet általános kézikönyve. Kertészek, kertkedvelők és mezőgazdák számára. Irta *Jäger H.* A negyedik bővített kiadás után fordította és a hazai

viszonyokra alkalmazta *Benes János*. Második magy. kiad., 252 fametszettel. Ára díszes vaszonkötésben 8 kor.
A trágyakezelés népszerű kézikönyve. Magyar gazdák számára. Irta *Kenessey Kálmán*. Ára 1 kor.
Szőlők újjaalakítása amerikai szőlőfajok segítségével. Irta *Molnár István*, a budai vinczellérképezde igazgatója. Ára 2 kor. 40 fill.
A szőlőmivelés és borászat kézikönyve. Irta *Molnár István*. 159 ábrával, 3-ik kiadás. Ára 8 korona, kötve 9 kor. 60 fill.
A székének alkalmazása. *Phylloxera* elleni védekezésről. Irta *Kobos Zoltán*. Ára 3 kor.
A rózsatenyésztés a szabadban és cserpekekben. *Ottó* ily című munkájának teljesen átdolgozott második kiadásából fordította *Benes János*. Tíz képtáblával. Vaszonkötésben. Ára 1 kor. 80 fill.
Alapos utmutatás a szeszgyártás üzletéhez. Irta *Mittermayer Frigyes*. Ára 2 kor.
A gazdasági szeszgyártás kézikönyve. Számos a szövegbe nyomtatott ábrával. Irta *Dr. Kossutány T. és László L. Pál*. Ára 7 kor.
A városi hulladékok értékesítése és a komposzt-készítés. Irta *h. Góthard Sándor*. Ára 3 kor.
Az okszerű borászat népszerű vezérfonala. Irta *Molnár István*. Ára 1 kor. 20 fill.
Tejgazdaság. A jelen idő követelményeinek megfelelő tejgazdaság. Irta *Kirchner Vilmos*. Fordította *dr. Szentkirályi Ákos*. Ára 4 kor.
Az aratás és betakarítás segédeszközei. Számos a szövegben nyomott ábrával. Irta *László L. Pál*. Ára 3 kor. 60 fill.
Egyszerű és kettős gazdasági számvitel (könyvvitel) alapvonalai. Irta *Sporzon Pál*. Ára 5 kor. 60 fill.
Mezőgazdasági üzlettan tudományos és gyakorlati alapon. Vezérfonal gazdaságok megalapítása, felszerelése berendezése és kezelése körül. Irta *Sporzon Pál*. Ára 4 kor.
Gazdasági becsléstan. Vezérfonal szántóföldek, rétek stb. valamint egész gazdaságok és föltszerelvényeik értékbécseléséről. Irta *Sporzon Pál*. Ára 4 kor.
Jószágaink rendezésének fontosabb kérdéseiről. Irta *Schmidt József* dr. Az orsz. magy. gazd. egyesület által a „Lyka-féle pályadíjjal jutalmazott gazdasági munka” Ára 2 kor. 60 fill.
A hitelszövetkezetek mint eszközök a falusi népesség bajainak elhárítására. Gyakorlati utmutatás az ilyen szövetkezetek alakítására. Irta *Kaufmann F. W.* Fordította *dr. Szabó F. és Pólya J.* Ára 2 kor.
Az állami italmérségi jövedékről szóló összes törvények és rendeletek gyűjteménye és magyarázata. Irta *Osváth Imre*. Ára 4 kor.
A vizsla idomítása. Irta *Fónagy József*. Függeléke a beteg ebek gyógykezelése. 2. javított és bővített kiadás, képekkel, vaszonkötésben. Ára 6 kor.
A vizsla parforce idomítása. Oswald és Wörz módszere nyomán írta *Mika Károly*. Képekkel vaszonkötésben. Ára 2 kor. 40 fill.
Az angol vizsla és fajbéli tiszta tenyésztés. Irta *Kynophil.*

Kiadja az orsz. magyar vadászati védegyelet. Négy képvel. Ára 4 kor.
Magyar-német és német magyar Vadászmujszótár és magyarázata. Ára 1 kor. 60 fill.
Vezérfonala a gazdasági fanevelés, szaporítás és rendezés, valamint a külvetített fák évenkénti kezeléséről. Irta *Fuksz Emil*. Új, olcsó kiadás. Ára 50 fill.
Halaink és haltenyésztésünk. Vitéz-féle pályamunkák 1867-re. Három részben: *Kriesch János*, *Kenessey Albert* és *Tasner Dénes*től. Közrebocsátja a m. t. Akadémia. Ára 3 kor. 20 fill.
A mező munkáviszonyok hazánkban. Irta *Milthoffer Sándor*. A m. t. akadémia által az Első Magyar Államnos Biztosító Társaság díjával jutalmazott pályamunka. Ára 6 kor.
Növénytan. Felsőbb tanintézetek és magánhasználatra. Irta *Prantl K.* Fordították *Páter Béla* és *Lass Samu* 336 a szöveg közé nyomott ábrával. Ára 6 kor.
A mezőipar nemzetgazdaságtani elmélete. Irta *Roscher Vilmos*. Ára 2 kor.
Törvényszéki állatorvostan állatorvosok és gazdák számára. Irta *Eisenmayer Sándor*. Ára 2 kor. 80 fill.
Tablázatok az asványok meghatározására. Irta *Köbel-Zimonyi*. Ára 2 kor.
A gazdasági válság. *Pólya Jakabtól*. Ára 7 kor.
A házi állatok bonczatana. Irta *Dr. Szabó Alajos*. Ára 8 kor.
A jelen idő követelményeinek megfelelő tejgazdaság. *Kirchner Vilmostól*. Ára 4 kor.

Gazdákat érdeklő törvények:

Az állategészségügy rendezéséről szóló 1888. évi VII. t.-cz. Ára 2 kor. 40 fill.
Az állategészségügy rendezéséről szóló t.-cz. végrehajtására vonatkozó összes rendeletek gyűjteménye. Ára 2 kor. 40 fill.
Az új eseléditörvény (1876. XIII. t.-cz.) Ára 60 fill.
Dohányjövédéki törvények (1887. XLIV. t.-cz. és törvényesített szabályrendeletek módosításáról). Ára 40 fill.
Az új erdőitörvény (1879. XXXI. t.-cz.) Ára 1 kor.
Fegyveradóitörvény (1883. XXIII. t.-cz.) Ára 30 fill.
A halászatról (1888. XIX. t.-cz.) Ára 60 fill.
A gazdasági és ipari hitelszövetkezetekről (1898. XXIII. t.-cz.) Ára 60 fill.
Ipartörvény (1884. XVII. t.-cz.) Ára 60 fill.
Az állami italmérségi jövedékről szóló 1888. XXXV., XXXVI. törvények. Ára 80 fill.
Az állami italmérségi jövedékre vonatkozó rendeletek gyűjteménye I. rész 1 kor. 20 fill. II. rész 1 kor. 20 fill.
Köztakról s váromokról szóló 1890. t.-cz. Ára 2 kor.
A mezőgazdaságról és mezőrendéséről (1894. XII. t.-cz.) Ára 1 kor.
A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról (1898. II. t.-cz.) Ára 60 fill.
Az új vadászati törvény. Ára 24 kor.
Ugyanaz magyar-német nyelven. Ára 60 fill.
A vízjogról szóló 1885. XXIII. t.-cz. Ára 1 kor.

Ezen könyvek egyenként rendelve csak a rendes bolti áron kaphatók. Nagyobb megrendelésnél a következő árleszállítást nyújtjuk: 60 korona bolti árú könyvet 36 koronáért, 100 korona bolti árú könyvet 50 koronáért, 100 koronán felül egyszerre megrendelve szintén 50% kedvezmény. A havi részlet a rendelt összeg tizenkettő részre. Az első részlet a szállításkor utánvétetik.

Egy-egy könyvből egyszerre csak egy példány rendelhető.

A cég fentartja magának a jogot, hogy azon könyveket, melyek készletei bizonyos mértékig elfogytak, a megrendelésekből utólag kizárja.

Megrendeléseknél kérjük az itt látható rendelőlapot kitölteni és aláírva hozzánk beküldeni. **Gárdonyi és Társa könyvkereskedése Budapest, VII., Miksa-utca 8.**

Ezen árleszállítás csak 1901. évi február hó elsejéig marad érvényben.

Levágandó és borítékban alanti cégnek beküldendő.

T. Gárdonyi és Társa cégnek

Budapest, VII., Miksa-utca 8.

A fenti előrajz alapján megrendelem a következő műveket:

.....kor. bolti ár helyett .....koronáért
 fizetendő .....koronás havi részletekben a szállítástól kezdődőleg a **Gárdonyi és Társa cég** pénztáránál Budapesten mindaddig míg a művek teljes ára törlesztve nincsen és kérem a könyvek megküldését. Jogában áll a cégnek az esedékes és le nem fizetett részleteket, portóköltés hozzászámítása mellett, postai megbizással bevonnai. A részletek be nem tartása az egész számla összegét esedékessé teszi. Az első részlet a szállításkor utánvétetik.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás: .....

Reszletes árjegyzék kívánatra ingyen.

Gazdaságok, iparosok és malmok részére ajánlja a

DREZDAI MOTORGYÁR

Részv. Társas. (ezelőtt HILLE)

legjobb gáz-, benzín-, petroleum- és acetylen-motorait 1-100 lóerőig és locomobiljait.

Nagyszerű újítások
szabadalmazott szerkezettel.

Minden kiállításon és versenyen első díjakkal és érmekkel kitüntetve.

Vezérképviselet: Gellért Ignác és Társa, Budapest, VI. Teréz-körút 41. FŐKÜRHÉLY BUDAPESTEN.

Szőlőmivelők és mezőgazdák számára!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez a vértetű valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegács és tormáncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa-féle szabadalmazott **önműködő** úgy hordozható mint kocsi szerekelt **„SYPHONIA”** fecskendő, a legjobbaknak bizonyultak, melyek szivattyúzás nélkül a folyadékot önműködően a növényekre permetezik.

Mayfarth Ph. és társa cs. és kir. kiz. szabadalmazott mezőgazdasági gépgyárak **BÉCS, II., Taborstrasse 71.** Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselek és ismételadók alkalmaztatnak.

Ritka szép, jóvelmés birtok családi viszonyok miatt birtokadó, sebtel leendő igen előnyös feltételek mellett. A birtok áll 652 233 □-ből, egy darabba, igen egészséges, egyenes, vízmentes helyen fekszik, az egész birtok parkszerűen van beépítve, nemcsak gyümölcsös és szőlővel, kitűnő épületekkel beépítve, mai kornak megfelelően berendezve, többféle saját ipari telepe, iparvágány mérleggel ellátva, keskeny lóvonalú vasúti állomás birtokon, lakás major előtt, ahonnan háromféle vonatok közlekednek minden irányban, naponta a személyvonatok Budapest, Bécs, Fiume és Grácra felé, kétszer oda és kétszer vissza nyáron háromszor, ugy az állami makadám-országot is lakás előtt elvezet. Uri 11 szobás lakás parkban, ritka szép, egészséges nyári, úgy téli lakhely. A major és lakás közt közepén a birtoknak fekszik, vadászata őz, nyul, fogoly, kőszarvas is. A vidék jóra való munkánappal bír, közvetlen nagyközség mellett, fele magyar, fele német, elég és olcsó kézi munk erő. Bármely gyártelepnek igen alkalmas hely, a talaj igen alkalmas, megterem bármely gabonát vagy káposztát, szőlőt, szőlője 450 hold. Könyv és földtulajdonos felvilágosítással szolgál, kívánatra birtokfénnyel is, közvetlen kizárásával. Czim e lap kiadóhivatalában. 1846

Knuth Károly

mérnök és gyáros.

GYÁR ÉS IRODA: **BUDAPEST,** VII. Kor., Garay-utca 6-8. szám.

Kivállal: Központi, víz-, lég- és gőzfűtések, légszusz- és vízvezetékek, csatornázások, szellőztetések, olaszok, szivattyúk, vízerőművi emelőgépek stb., nemkülönben kőszén-, olaj- és réz- és vasércből nyert gázok értékesítését, cselező készülékek létesítését, városok, indóházak, nagyobb épületek és gyárak számára.

Tervek, kiállítások, földméri előírások gyorsan készíttetnek.

Legjobb minőségű hőanyag-ésvek raktáron.

Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cseplőgépek, löhő-cseplők, tisztító-posták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák.

„Columbia-Drill” legjobb sorvetőgépek, szecakavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egytetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzék küldetnek ingyen és bérmentve kérésre.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplőgép-gyára.

A t. ez. gazdaközönség becses figyelmébe!

Jutányos árban eladó 5 drb 3000 kiló hordképességű, 4 méter hosszú és 2 méter széles telősúlyrendszerű új **hidmérleg!** 8 drb 1500 kiló hordképességű, erős vaskelettel ellátott új százas **marhamérleg!** 7 drb 1000 kiló hordképességű és 9 drb 500 kiló hordképességű **tizedes mérleg** az összes súlyokkal együtt minden mérleg hitelesítve! **Becserélek!** ócska marhamérszákat új hidmérlegre vagy új marhamérlegre! **Javításokat pontosan eszközölök!**

DÉNES MANÓ mérlegműszerész **Budapest, VII., Dohány-u. 78.**

Baltaczimmagot nagyobb mennyiségben megvételre keres Dr. Pajzs Gyula hevesi gazdasága Heves. 1906

„LUCZIFER” alágyujtó.

Maleczky szabadalmazta. Legjobb, legkényelmesebb és legolcsóbb. — **Alágyujtóhoz fa teljesen felesleges.** Százkint 90, 100, illetőleg 260 fillér. 2 koronától kezdve házhoz szállítatik. Gyári főraktár: VII., Rottenbiller-utca 15. Viszontelárusítónak árengedmény. 1746

Akác, sorfának alkalmas jegenyenyár jutányos árban kapható. Posta, vasút: Királytelek, Basmalmán, Liptay Jenőnél. 1890

Moóri homoki szőlőtelepünkön két éves gyökérszössz, nézes fehér, peronosporamentes 60 000 drb, moóri állomásra szállítva ezre 36 koronáért kapható, míg a készlet tart. Grünfeld Ignác, Velg. 1897

Gőzcseplőkészleteket m. kir. államasúti és Clayton-féle 1-12 évesig, 4-8 lóerőjű, egy 10-es és egy 20-as Garret Compound lokomobilit átvéző jelzésére ajánlok. Kézi gépeket a legkedveltebb új gyártmányokra cserélek. Czim: Tyrman Ede, Budapest VI., Csengery-utca 82/B. 1869

200 cat. ho'd kitűnő szántó holdankint 300 forintért Luges közében Panyován 1/2 órányira vasúti állomástól szabad kézből eladó. Bővebbet Feiler Alfréd vm. állatorvosnál Temesvározt. 1864

Bérlet átadás.

2100 magyar holdnyi bérgazdaság, teljes felszereléssel, halálozás miatt újévre átadandó. Felvilágosítással szívesen szolgál:

Lévai Ernő birtokbérlő 1815 **Tab, (Somogy megye)** vasut állomás Siófok.

Fairbanks Mérleg és gépgyár-részvénytársaság. **Városi Iroda és raktár Budapest, Andrássy-ut 14**

Bérletbe vétele keresetlik 1200 és 1500 hold, Nyitra, Fehér vagy Tolna-megyékben, 1000-2000 hold, Tiszavidek vagy alföldön fekvő birtok. Birtoktulajdonosok kéretnek ajánlataikat Bacher Károly ingatlan-ügynök Budapest VI., Váci-körút 67/a. címre intézni. 1908

Takarmányfülesztő és krumplifőző, kis gazdák és sültök részére, mely szoba melegítésére is használható, 2 hektolter nagyságú, cselezhető, erős és olcsó. Újfalusi szab. Kapható Német Gyulánál Erzsébetfalván. Használati utasítás ingyen. 1909

Gazdáknek fontos!

Hreblay Emil állattenyésztési m. k. felügyelő

Gödöllő. 1876 **Munkái:** Baromfi hizlálás 1 kor. 50 fillér. Baromfi tenyésztésre vonatkozó tudnivalók 1 kor. Tyuktenyésztés 2 korona. Lúd- és kacsa tenyésztés 2 korona. Pulykatenyésztés 2 kor. Baromfi és tojás értékesítő szövetkezetekről 1 korona 60 fillér.

Megrendelhetők a szerzőnél, leg-egyszerűbben a pénz előleges beküldése mellett.

Egyesre megrendelve a 6 munka ára 8 kor. Egyesre megrendelve a 6 munka ára 8 kor.

Nagybirtokosok figyelmébe.

Elvállalom — egyezségileg megállapítandó évi tiszta jövedelem biztosítása mellett, egy oly nagyobb uradalom önálló kezelését, melynek eddigi évi tiszta jövedelmével a tulajdonos megelégedve nincs.

Ily módon 25 éven át egy nagyobb uradalmat kezeltem.

Referenciákkal szolgálhatok.

Czim a kiadóhivatalban. 1885

Hirdetési ár 15 szög 60 fillér, ezen felül minden szög 4 fillér, kövér betűkkel minden szög 3 fillér belkötésenként. Kisebbségű hirdetések előre fizetendők. Jellegű leveleket levélzáras 40 fillér nére befizetendő.

KIS HIRDETÉSEK

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vételnek fel a kedvezményes rovataiban és árban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Segéd-tiszt
ki a gazd. iskolát végzett és néhány évi gyakorlati bír. azonnali belépésre kerestetik. Folyamodványok, bizonyítvány másolatokkal, melyek vissza nem küldendők, az urad. felügyelőséghez 7-Högyészre küldendők. 1871

Pályázat
irnok állásra 1890 holdas gazdaságba január 1-ére. Fizetése 400 korona és teljes ellátás. Ellátásban részesülnek, kik az okmányi szolgálatban jártasak. Folyamodványok — melyek vissza nem küldendők — Szirma Sándor tisztartóhoz Gátné, u. Szirmai Pálhoz, Szirmai Pálhoz, u. Kun-Félegyháza küldendők. 1894

Ispán
kerestetik 30 éven túli, nős, keresztény, gazdasági tanítói, vezetői, tapasztalt, szorgalmas, megbízható és szorgalmas, a ki egy nagyobb birtokon a birtok mellett gazdálkodik. Az állás 1901. január 1-vel betöltendő. Ajánlatok bizonyítvány-másolatokkal fűzősre küldendők: Jery Adolf nagybirtokos, Nagy-Récsén, Zalamegye. 1879

Egy
2-3 ezer holdas birtokban, mely vezetés alatt áll alkalmazást nyer, egy gyakorlatilag esztelen elmelelőleg is képzett nős ember, ki már nagyobb birtokon alkalmazva volt a csernán jó bizonyítványt nyert. Ajánlatok fizetési feltételek megjelölésével Páronyi Elek János Demecser, Szabolcsmegyé cizimán küldendők. 187

Állást nyer
szonali belépésre, legelőbb 6-8 évi gyakorlati bír. azonnali gazdasági, ki a gazdasági könyvvizetésben járatos. Bizonyítvány-másolatokat a birtok Szt. Györgyi bérzadáság címére küldendők Bának Szt. Györgyre. 1918

ÁLLÁST KERESŐK.

Nős kertész
Állást keres, a ki a kertészet minden ágában teljes jártással bír, szőlőtelepek, nagyobb kertalkalmatokat, üvegházak cselőszerei építéseit is elvégzi vagy nagyobb uradalomban főkezelői állást is elfogadni óvra vagy előbb. Francia nyelvet, 60 nyelvet beszél. Nős, egy gyermek aya 42 éves, Salva megkeresés L. K. jelleg alatt Écska Torontálmegyé. 1869

A sárvári
m. kir. tejjgazdasági szakiskola végzett tanuló, kik részben 20-22 éves (és előzőleg már földművelés iskolát végzett) fiatal emberek, részben 30-35 éves értelmű paraszt emberek, megfelelő szolgálatot keresnek a jövő évi január 1-vel kezdve. Megkeresések a sárvári m. kir. tejjgazdasági szakiskola igazgatóságához intézendők. 1912

Gépezés-kovács,
végzett tanuló, az összes gazdasági, valamint condanatóros gépek kezelését teljesen érti, állást keres. Cizim Weisbrunn Miksa, Ujpest, József-utca 6. 1910

Mérlegképes
számartó, teljesen járatos a kettős könyvvelben, ugyancsak a magyar és német levelezésben jelenleg nagyobb uradalomban főmunkásként több év óta alkalmazva felmondatlan állásban, nős, izr. teljesen megbízható állást egy jobban jávalalmazott helyre óhajtatja felszerelni. Szíves megkeresését „Számartó 1844” jel alatt a lap kiadóhivatalába kérek. 1644

Gazdatiszt
Állást keres földművelés-iskolát és szőlőszaki iskolát jó sikerrel végzett 9 évi gyakorlati bír. 30 éves, ev. ref. vallású nős kis családú egyén. Jelenleg egy nagyobb bérzadáságban mint ispan van alkalmazva. Katonakötelezettségnek eleget tett. Beszél magyarul és románul. Cizim a kiadóhivatalban. 1906

Földműves
iskolát kitűnő sikerrel végzett román, kath. magyar és szerb nyelvet beszélő fiatal ember, ki jelenleg egy nagyobb gazdaságban mint irnok van alkalmazva, január 1-re állást keres. Szíves megkeresések Peosurly József Ludas, Hevesmegye kéretnek. 1907

Házvezetőnői
Állást keres egy intelligens középkorú hölgy. Cizim a kiadóhivatalban. 1730

Kezelőtiszt
Állást keres január 1-ére a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlati, földművelés és tejjgazdasági szakiskola üzletvezetői tanfolyamát végzett 36 éves, nős gazdatiszt. Cizim Németh István Bodba, Torontálmegyé. 1819

Flatal
ember, izr. kizsoltalt katona, jó irással, gazdaságban rakárnok, vagy hasonló állást keres. Szükség esetén óvadékok is adhat. Szíves megkeresések Sch. J. jelleg alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 1818

Gazdatiszt
Állást keres, 32 éves, nős, családian izr. egyén. Jártas a gazdaság minden ágában, 14 évi gyakorlati. Jelenleg felmondatlan állásban önállóan működik. Szíves megkeresések 60 jelleg alatt a kiadóhivatalba intézendők. 1821

Tíz évi
gyakorlati bír. nős ispan, ki az összes gazdasági teendőket teljesen járatos, melőbbi belépésre állást keres. Szíves megkeresések Schwarz Mór, Palotás, u. p. Hevesm cizimán kéretnek. 1893

Állást keres
jó ajánlattal, földm. iskolát végzett, ev. ref. vallású, 26 éves ispan újra, ki hat évig intenzív gazdaságokban működött és minden gazdasági ág kezelésében, különösen: cserkészet, dohányszerzés, tenyésztés, hizálás, könyvvezetés és levelezéshez. Kiambitósus megbízható tisztelő óhaj, írjon cizimre: Tay Bertalan János Ajnácskó, Gömörmegye. 1896

Okleveles méhész.
ki már 13 éve, hogy tagja a méhészeti egyesületnek 20 éve, hogy a méhészetet foglalkozik, járatos minden rendszert kapir, kezelés és készítésben, érti az asztalos, lakatos és bádós munkát, járatos a telefon- és benziumotor-kezelés és javításában, mindennemű méhészeti eszközöket készít, asztalos, lakatos, bádós és távközlés-készítő szerkesztéssel is képes. Jelenleg is alkalmazva van látva, egy nagy méhészetnél jelenleg is alkalmazva van, helyzetét javítása végett állást változtatni óhajtatja. Cizim: Hubeczki Dániel, Budapest, Kiliai Váci-ut. 18. sz. 7. ajtó. 1838

Gazdatiszt
izr. nős, családú, 37 éves, 14 év óta önállóan gazdálkodik nagyobb uradalomban, jelenleg is szeszgyárral egybekötött gazdaságban önállóan működik, 1901. áprilisra állást keres. Beszél magyarul, németül és lótlul. Cizim a kiadóhivatalban. 1837

Gazdasági
tanítótétel igen jó eredményt végzett, gyakorlati bír. izraelita fiatal ember szerény igények mellett irnok állást keres. Cizim a kiadóhivatalban. 1897

Kulcsár
földművelés-iskolát végzett, nős, családú, szerény igényű, al-földi hírnemes gazdaságban hosszabb idő óta alkalmazva van. Állatnyezetés, hizálás és könyvvezetésben járatos, január elsejére állást keres. Cizim a kiadóhivatalban. 1792

Jószágfelügyelői
vagy ehhez hasonló önálló gazdasági alkalmazást elfogad, egy a magyar-óvári gazdasági akadémiát végzett és 18 évi gyakorlati rendelkező gazda, ki az utóbbi 12 év alatt 1200 holdas bérzadáságot önállóan vezetett és mint jószágfelügyelő is működött. Óvadék mellett megfelelő évi jövedelmet bírósít. Cizim a kiadóhivatalban. 1776

Jó esaládból
való debreczoni földművelés-iskolát és szeszgyári tanfolyamot végzett, 10 évi gyakorlati felmentető egyén, mely időt egy helyen töltötte, hol szeszgyár és 110 kaz. dohányszerzés, nős, izraelita származású január elsején állást változtatni óhajtatja, al-földi perzentuális alkalmazást is. Szíves megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek „B” jellegvel. 1878

A lőptő-újvári
erítészi szakiskolát végzett egyén alkalmazást keres. Cizim a kiadóhivatalban. 1887

Okleveles gazdász
irnok állást keres. Cizim: Arvay Ernő Bálvány utca 12. szám Kasán. 1886

Segéd-tiszt,
ki egy nagy birtokmányi uradalomban van alkalmazva és egy gazdasági vezetésben, mint számvetésben teljesen járatos, új állást keres, melyben megkönnyülhet. Cizim a kiadóhivatalban. 1882

Földművelésiskolát
kitűnő sikerrel végzett, katona-kötelezettségnek eleget tett, 32 éves, nős, családian, román, kath. vallású, az összes gazdasági teendőkhöz és könyvvezetésben is járatos gazdatiszt, 5 évi gyakorlati utjára állást keres, jelenleg is mint gazdasági vezető van alkalmazva. Cizim: Oswald Mihály u. p. Lemes Sáros. 1890

Ispán
vagy segéd-tiszt állást keres egy keleti képzéssel és sok évi tapasztalattal bíró, gyakorlati gazda. Cizim a kiadóhivatalban. 1893

Gazdatiszt
Állást óhaj nyerni 1901 január 1-ére, földművelés iskolát jó sikerrel végzett 28 éves, ev. ref. vallású nős egyén, 7 évi gyakorlati nagyobb uradalomban működött, a gazdaság minden ágában járatos, beszél magyarul és lótlul. Szíves megkereséseket „M” jegy alatt a kiadóhivatalba kér. 1896

Intézőnek,
számartónak, ispannak ajánlatok Magyar-Óvárt végzett okl. gazdatiszt szerény igényű egyén, melőbbi belépésre 18 évi gyakorlati, még nős, de a ki egy jó állásba juttatja, kiválasztása azonnali megköszöni. Cizim a kiadóhivatalban. 1888

ÁLLATOK.
1 törzs emdeni
kereszteszű idei liba 7 frírt kapható Berger Reiszó gazdaságától Cadjevlezán, Slavónia. 1883

Tihanyi
apátású szántói méneseből két pár fiatal jukker fogat eladó. Tudakóndányi Bors Mihály jószágkormányzó, Szántód. 1900

2 drb.
méneseből két pár semmi jegy nélküli 165 cmr. testmagasságú guak teljesen hiba nélkülek, 4 évesek kocsiában is párosok, származása XXI. Furoso és továbbá 3 drb. borni bika tiszta faj 1 1/2 évesek és ugyanilyen fajú 3 drb. gyengécses tehén eladó. Bakucz Tivadár, Mezőberény. 1915

Megvételle
keresek egy pár 15 1/2 markos (163 cmr.) 8 éven aluli, egyszerű, lehetleg kanca és angol fajtájú, jó mozgású és kitartó kocsilovak. Ajánlatok részletes leírás és ár megjelölésével Sperker Ferencz föld-birtokos címre Szent-Demeterre u. p. Nagy-Kend intézőnek. 1917

Eladó
tenyésztés felhagyása miatt több különböző korú, kitűnő faj agár. Szegedi kiállításban I. és II. díjnyertesek. Bővebbet Dávid Pál intézőnél Sallas-Balás. 1918

Eladó
tenyésztés felhagyása miatt egy hároméves, kitűnő, hibátlan tenyészkepes telivér simmenthali bika. Bővebbet Dávid Pál intéző, Sallas-Balás. 1880

Vöröstarka tinó és üsző

legprimább, 1-2 esetleg 3 évesek és pedig hizalni való ökrök eladására és későbbi szerződésre legolcsóbb árért vállalkoznak **WEILER és EISNER** Kis-Czelli kereskedők.

Igen szép, válogatott vöröstarka simmenthali jellegű 1-2 (3) éves 1346

növendék ökrök és üsző borjakat ugyintéve legprimább leltől való és **Jármos ökröket** legjutányosabb áron ajánlanak: **Klein és Spitzer** Kis-Czelli kereskedők. Megrendelések egyezség szerint bármikor is elfogadhatók.

Eredeti Rambouillet kosok mindenkor nagyobb mennyiségben, dus választékban kaphatók **Gróf Herberstein Albert** 157 uradalmi igazgatóságánál **Stritek, Morvaország.**

Bonyhávidéki frissen elvett borjak és hasas **tehén, üsző és tarka tinó** vételnélküli közvetítésre felajánlja szolgálatát **KOHN MÓR Döbrököz, (Tolm.)**

Vöröstarka tinó és üsző teljesen prima, 1-2 esetleg 3 évesben kapható olcsó áron. Későbbi, ugyintéve jármós és beállítás ökrök szállítására vállalkozom. 1779

Kitűnő friss fejős tehének előlges jelentés után, nálam mindonkor megtekinthetők, kötelezettség nélkül. Verő tet-szese szerint választat **Henrik Ignác fia Szalónak (Vasm.).**

Anyakanczák
a pettendi méneseből több idősebb angol tejjvánczka, darabonként kétszáz forintért eladatik. Bővebbet méneskezelő-ségél Pettend, Fejérm. 1892

Eladó
170 drb 1 1/2 éves ökrök. Értelmezhetni Bogdány Gábor esztényi gazdaságában. Levelek Esztény, Szolnok-Dobok-megyé kéretnek. 1866

VEGYESEK. A sárvári
m. kir. tejjgazdasági szakiskola legközelebbi tanfolyama a jövő évi január 1-én kezdődik és május 31-ig tart. Felvételi feltételek az intézeti igazgatóság-nál megtekinthetők Sárvár-Palotán. 1913

Tőgazdaságaimból ajánlok őszi és koratavaszi szállításra egy- és kétyaras, gyorsnövésű oshponty, süllő, csuka és czipó-ivadékokat, továbbá megtermékenyített fogas-süllő-ikrát. **Corchus Béla,** Budapest, IV. kerület Molnár-utca 17.

Bérletet keresek tavaszra átvehető, saját magam számára, répatermelésre alkalmas, 1000 holdas, 3/4 szántó, 1/4 kaszáló legelő, jó és elegendő épületekkel, közel az Állomás-hoz és lehetőleg közel a 75-városhoz. Ajánlatok Wainner Arnold Budapest, Váci-utca 7. címezendők. Közvetítők részéről nem díjaztatok. 1861

Mindennemű **Zsákok és Ponyvák** kitűnő minőségben, a legolcsóbb gyári áron kaphatók, a FISCHER-féle zsák- és ponyva-gyárban, Budapest, Nagykorona-utca 18. sz. Minták kiváratra ingyen bérmentve küldetnek. Alapított 1882.

Bérletet keresek tavaszra vagy ősze átvehető bellerjos gazdaságra alkalmas, 1000-1500 holddal a 1900-01. és elegendő épületek kiváratnak közel a vasúthoz. Ajánlatok Báro Berg Ottó Pozsony, Rózsá-utca 15. címezendők. 1901

Tavaszi búkkönyv, mustármagot, fehér kölest, akáczmagot, gleditschia magot és minden egyéb gazdasági magot a legmagasabb napi áron vásárolnak és mintázott ajánlatokat kérnek **Radwaner és Rónai** magkereskedők **Budapest, V. Nádor-u. 8. sz.**

Malomeladás, malomvétel, malombérlet, gépek vétele és eladása legolcsóbban eszközölhető a „Molnárak Lapja” révén. (Budapest, VIII. József-körút 33.)

Tejjgazdasági Zsebnaptár

az 1901. évre II. évfolyam. Szerkeszti és kiadja **Jeszenszky Pál,** az O. M. G. E. titkárja. Ára: O. M. G. E. tagoknak, a Gazdatisztok Orsz. Egyesülete, valamint a Tejttermelői Egyesülete tagjainak ajánlott költséggel.

3 kor. 30 fill. Bolti ára 4 korona. Tejjgazdasággal foglalkozóknak nélkülözhetetlen. Megrendelhető a kiadóhivatalban, Bpest, IX., Üllői-ut 25. szám.

Tavaszbükkönyv

vásárol **HALDEK** nagykereskedése **József főherczeg ő. es. és kir. fensége udvari szállítója BUDAPEST, Károly-körút 9.**

Gazdák s gazdálkodók figyelmébe. Számos uradalomba már bevezetett **pyroleum** 50%-al olcsóbb mint bármely más világító anyag. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kiváratra prospektus ingyen és bérmentve.

Burián Vilmos veje, Budapest, IX., Soroksári-u. 10. Számos ismerős levél nálam is értekinthető.

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

és
GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legfőbbkétesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42—50. **BUDAPEST—KELENFÖLD** a vasúthomokkal szemben.

Iroda, raktár, javítóműhely.

Közlekedés vasúton és villamos vasúton.

Kalmár Vilmos

Budapest,

VI. kerület, Teréz-körút 3. szám.

a csehországi Thomas-művek magyarországi vezér-
képviselője ajánl:

Thomasfoszfátlisztet (Thomassalak), ● ●
„Martellin” dohánytrágyát, Kalnitot.

— A műtrágyák beltartalmáért szavatolok. —

Legujabb szerkezetű kitűnő trágyaszóró gépek
a legolcsóbb áron. 40

— Pontos és lelkiismeretes kiszolgálás. —

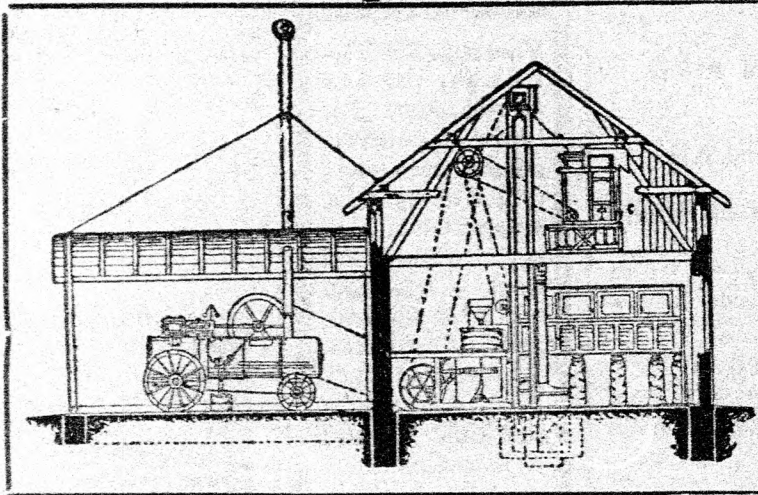
Néhai báró Nyáry Béla örökösai hontvarsányi
gazdaságában 60 drb 5—6 hónapos tiszta vérű

berkshire tenyészan és kocza

eladó

darabonként 40 koronáért. 1861

Bővebbet a Gazdasági kasznárságnál Hont-Varsányon.

50% terméstartalom

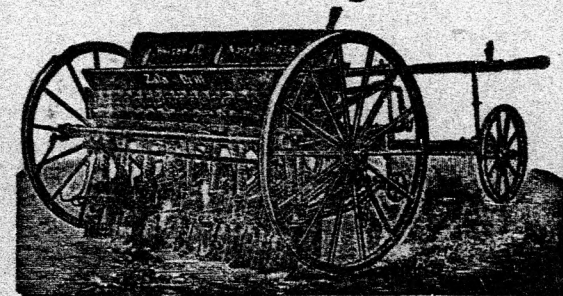
érhető el, ha a talaj 99%-os dárabos égetett maró **mészszel** vagy 72%-os szénasavas égetett **mészporral** trágyáztatik. A legnagyobb uradalmaknál kitűnően kipróbált trágyázási módszer. I. rendű referenciák! Fenti cikketeket valamint **mindenkor friss, szép fehér építkezési meszet** bármely vasútállomásra bérmentve legolcsóbban szállít 1327

ELSŐ BAKONY-SZENTGALI MÉSZTELEPEK
KLEIN MÁRKUS FIAI Szentgál (Veszprémmegye.)

Kitüntetve:

- 1897. Kishér nemzetközi vetőgépversenye első díj: állami arany érem.
- Lévai nemzetközi vetőgépversenye első díj: nagy üzemre arany érem.
- 1898. Hódmezővásárhelyi vetőgépversenye első díj: arany érem.
- Marosvásárhelyi vetőgépversenye első díj: arany érem.
- 1899. Szegedi kiállítás első díj: legnagyobb elismerés.
- 1900. Párisi világkiállításon ezüst éremmel kitüntetve.

WEISER J. C. gazdasági gépgyára

Nagy-Kanizsán.

Ajánlja:

Magyarország
legujabb és

legjobb
vetőgépet,

szabad, kiváltható kapa-
csuklyókkal ellátott

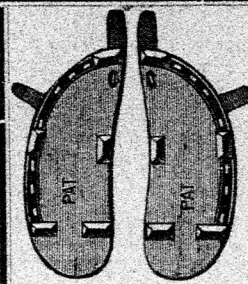
sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas

ZALA-DRILL

szervetű gépet, továbbá szab. „Perfecta” olesó és igen jó, könnyű vetőgépet, legjobb szerkezetű Sack-rendszerű aczéleket, boronait, járgányait, szénagyűjtőt, rostált és mindenféle gazdasági gépeit.

A homokos talajhoz a ZALA DRILL különösen és ezérra készített és kitűnőnek bizonyult vetősarukkal lesz ellátva.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Ajánlják nagy raktárukat minden patkolási cikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. — Továbbá ajánlják szabadalmazott, kiváló szakfériak által legjobban ajánlott patkóikat igáslovak és paripák, ugyisintén

ökrök vasalására.

Különösen kiemeljük cégünknek legujabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit.

M. HANN'S SÖHNE

cs. és kir. udvari patkolási eszköz-szállítók
WIEN, II., RENN GASSE 6. SZÁM.

MALOM-

berendezéseket teljesen, úgy egyes malomgépeket, valamint

gépöntvényeket

gazdasági gépműhelyek részére gyárt és szállít:

Wörner J. és Társa

malomépítő
gépgyára és
vasöntődjé

Budapesten, Külső váci-ut 54—56. sz.